Den nye

Almanak

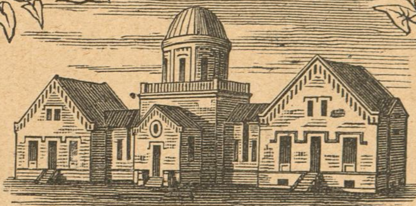
for det Aar efter Kristi Fødsel

1903,

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium,

af

C. F. Pechüle.

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.

N. C. Roms Bog- og Stentrykkeri. Kjøbenhavn.

Festkalender til Den nye Almanak.

1903—1925.

Aar	Fastelavn	Paaskedag	Alm. Bededag	Chr. Himmelfartsd.	Pinsedag	I. Søndag i Advent
1903	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.
1904	14 Febr.	3 April	29 April	12 Maj	22 Maj	27 Novbr.
1905	5 Marts	23 April	19 Maj	1 Juni	11 Juni	3 Decbr.
1906	25 Febr.	15 April	11 Maj	24 Maj	3 Juni	2 Decbr.
1907	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1908	1 Marts	19 April	15 Maj	28 Maj	7 Juni	29 Novbr.
1909	21 Febr.	11 April	7 Maj	20 Maj	30 Maj	28 Novbr.
1910	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1911	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1912	18 Febr.	7 April	3 Maj	16 Maj	26 Maj	1 Decbr.
1913	2 Febr.	23 Marts	18 April	1 Maj	11 Maj	30 Novbr.
1914	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.
1915	14 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1916	5 Marts	23 April	19 Maj	1 Juni	11 Juni	3 Decbr.
1917	18 Febr.	8 April	4 Maj	17 Maj	27 Maj	2 Decbr.
1918	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1919	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1920	15 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1921	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1922	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1923	11 Febr.	1 April	27 April	10 Maj	20 Maj	2 Decbr.
1924	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1925	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.

En Solstraale.

En venlig Straale fra den gyldne Morgensol trængte sig ind ad det lille Kvistvindue og skinnede netop paa den lynsnare Naal paa en Symaskine. En ung Kone sad ivrigt syende foran den. Af og til kastede hun et Blik til Uret; en Bunke tilklippet Linned laa paa Bordet.

»I Dag skal jeg aflevere mit Arbejde,« hviskede hun hovedrystende, »og jeg kan umulig faa det færdigt til Kl. 4 i Eftermiddag.«

Solstraalen svippede hen over hendes flittige Hænder og smilede til hende.

»Hvad Verden mangler, er Folk med Solstraaler i Øjet,« havde den unge Kone læst et eller andet Sted, og uvilkaarlig faldt hende det Ord i Sinde, medens den lille gyldne Solstraale strejfede hendes Ansigt.

»Mon virkelig Solstraaler i Øjet kan hjælpe til at arbejde med et gladere Sind?« tænkte hun; »saa vil jeg dog prøve paa det,« og med nyt Mod traadte hun atter sin Naal.

»Har De lidt kogende Vand, Nabo?« lød det henne fra Døren; »jeg har ikke Ild paa, og Grete vil gerne have en Kop Kaffe, saa drikker jeg paa mit Bysted.«

Det var en gammel Kone, som boede ved Siden af, der temmelig spagfærdig udtalte sig saaledes. Til andre Tider vilde den unge Kones Ansigt være bleven lidt gnavent; hun lod sig ikke gerne forstyrre i Arbejdet. Men i Dag skinnede det som en Solstraale, idet hun venligt svarede:

»Det koger derhenne i Kedlen, Mor Line, saa De kan selv hælde paa; jeg har desværre ikke Tid til at hjælpe Dem.«

Da den gamle Kone gik ud ad Døren med den fyldte Kaffekande, havde hun følt det varme Solskin og havde selv faaet en Straale af det i Øjet.

Hun gik hen til det renlige Leje, der var anbragt i et Hjørne af Stuen. En ung, syg Pige laa der, begærlig indsugende den herlige Kaffeduft.

»Blev hun gnaven, Bedstemoder?« spurgte hun ængstlig.

»Ih nej, hun var saa mild og sød; det gjorde mig saa godt,« svarede den gamle.

Solstraalen sprang ind i den blege Piges Hjerte. — Fattiglægen var just ikke nogen særlig blødhjertet Person; han talte sjælden mere end højst nødvendigt til sine Patienter,

særlig ikke til de kvindelige. Han var Ungkarl, maaske var det Grunden. Ved sit Morgenbesøg paa Kvisten i Dag var han mer end almindelig fortrædelig. Han maatte skære dybt i den syges Arm og sagde hende det uden Spor af Medlidenhed, skønt et Par blaa Øjne hvilede bønligt paa ham.

»Mange Tak, Hr. Doktor!« sagde den unge Pige, idet han forbandt Armen.

»De lader til at være vel til Pas i Dag.« Lægen sagde dette for dog at sige noget; det var jo da forunderligt, at Pigebarnet takkede ham; han havde dog jo kun voldt hende Pine.

Grete tænkte paa den venlige Naboerske, paa Bedstemoderens glade Smil og svarede: »Folk er saa gode imod mig.«

Da Lægen traadte ind i sin Forstue, havde han en Solstraale i Blikket. Hans gamle Husholderske kom ham i Møde med forgrædt Ansigt. Hun havde for tre Dage siden bedt sig fri for at kunne se til sin syge Søster; men Doktoren havde givet hende et fortrædeligt Afslag; hun vidste jo, at han ikke holdt af at spise paa Hotellet. Han stod netop og tænkte paa sin taknemmelige Patient, da Husholdersken hjalp ham Frakken af.

»Jeg har betænkt mig, Mine; De maa gerne rejse,« sagde han. Hun trykkede hans Haand, saa det gjorde ondt i den. Hendes Ansigt straalede, da hun igen kom ud i Køkkenet; der var en Solstraale over det. Inden for Døren stod en lille, fattig Pige. Mine havde lige været i Færd med at vise hende bort, da Doktoren ringede, og Barnet var saa bleven staaende.

»Der har du min Middagsmad; jeg er mæt.« Med disse Ord pakkede Mine Barnets Kurv fuld af gode Sager.

»Mor, Mor, jeg har Suppe og Kød og Kartofler!« jublede den lille Pige, idet hun dækkede sine Herligheder op for den syge Moder. Den blege, udtærede Kvinde udbrød i Lovtaler over de gode Mennesker. Og Solstraalen sænkede sig over hendes Leje og varmede hendes Hjerte.

Der er saa mange Solstraaler; men hvem er rede til at opsamle dem og lade dem gaa videre?

Tordenvejr.

Fortælling af Alfred Lind.

Med Tegning af Louis Moe.

Mads's Gaard var gammel og kunde nok trænge til Afløsning. Stolperne, „Løsholterne“ og i det hele alt Træværket var pilraaddent, og hist og her var der faldet et Stykke Mur ud. Særlig var det Laden, der var brøstfældig, og det var ikke sjældent, at Naboerne om Morgenen udbrød, lunt smilende: „Naa, Mads's Lade staar dog endnu!“

Mads kunde saamænd godt, hvad Tid han vilde, lade bygge en ny, flot, grundmuret Gaard i Stedet for den gamle, og det uden at det skulde knibe haardt for ham at skaffe Pengene til Veje. Han havde nemlig en god Sparekassebog, maaske den endog kunde klare det hele flot. Men Mads — dette sære, gamle Pus — var jo yderst paaholdende. Han lod saamænd hellere de gamle Bygninger ramle sammen over Hovedet paa sig end at „blokke“ den kære lille, blaa Bog.

Underligt var det for Resten — meget mærkeligt —, at Mads desuagtet var en godgørende Mand. For det var han virkelig! Sjældent gik nogen trængende uhjulpen bort fra ham, om Mads end ofte maatte kæmpe en haard Kamp med sig selv, inden han kunde befinde sig til at give Penge fra sig. Der var, som Præsten en Gang udtalte om ham, en Gerrighedens Orm, som gnavede i hans Indre, men som Mads virkelig søgte efter bedste Evne at bekæmpe.

Naa, med Hensyn ttl Gaarden, saa kunde den jo ogsaa nok bebos, som den var! Der var endogsaa særdeles hyggeligt inde i Stuerne, noget, som Mads kunde takke sin Datter for. Hans Kone var død for flere Aar siden.

Og hvor saa ikke Haven venlig og indbydende ud med sine Græsplæner, sine Blomstergrupper, sine gamle, mosgroede Æbletræer og sine lysegrønne Rabatter.

Udenom Haven var der en Syrenhæk, prangende fuld af Blomster. Og Solsort og Bogfinke lod netop i denne Have deres allerdejligste Toner klinge. Af og til kunde det endogsaa hænde, at Hs. Højhed Nattergalen en lun, stille Sommeraften aflagde et Besøg.

En Sommerdag i Middagsstunden kom Kristine, Mads's Datter, ud af Laden, bærende en Le. Kristine var en tyveaarig Ungmø; hendes Ansigt var ikke egentlig smukt, og det misprydedes en Del af

Fregner. Men en inderlig Hjertensgodhed, blandet med Skælmeri, lyste ud af Øjnene. Og naar hun lo, saas i de fregnede, solbrune Kinder to allerkæreste Smilehuller. En gyldengul Haarpisk, for neden sammenholdt af et blaat Baand, hang ned over hendes Ryg og naaede forbi Midien.

Hun gik ind i Haven og begyndte at slaa Græs paa den store Plæne. Men snart lagde hun Leen fra sig og løb ind for at hente sin Straahat. Som dog ogsaa Solen „brændte paa" i Dag! Da hun havde faaet Hatten paa, tog hun atter fat med Leen. Sveden perlede paa hendes solbrune Ansigt, men Arbejdet gik meget „villigt" for hende.

Saa lød der et Goddag ude fra Vejen. Hun vendte sig om og blev om muligt endnu rødere end før.

Det var Jens, den tidligere Møllersvend. Hendes Jens! Naa ja, ikke sige dette „hendes" saa rask! Thi med Hensyn til den Pagt, de to unge havde sluttet med hinanden, vidste ingen Besked uden de selv — om end gamle Mads vel nok havde en lumsk Anelse om, at der var „Ugler i Mosen" og at det derfor gjaldt om at være paa sin Post. Der var mere end Grund nok for Mads til at være imod, at Kristine skulde have noget med Jens at gøre. Først og fremmest: Jens var en Søn af Sogneraadsformanden, hvem Mads i sit stille Sind bar et dybt Nag til paa Grund af Skatteligningen. Ved denne mente Mads sig altid forurettet. Saa var der den Møllebrandshistorie, som ligesom havde sat en Plet paa Ungersvendens Navn, og som vel nok maatte ende med, at Jens kom til at betale Mulkt for uforsigtig Omgang med Lys og Tændstikker. Og endelig var der det, at Jens var en lidenskabelig Jægersmand. „Rende der og spilde Tiden med den Pjalt Bøsse!"

De unge nøjedes ikke med en Hilsen paa Afstand. Jens banede sig Vej gennem Syrenhækken, noget, som Kristine rigtignok spøgende skændte paa ham for. Men Skænd trænger jo ikke gennem helt Skind, og Jens tog sig da heller ikke Sagen mere nær, end at han, midt under Formaningstalen, greb Pigens Haand og trak hende med sig hen mellem nogle høje Buske. Og snart havde han listet Armen om hendes Liv og trykkede hende ind til sig. Deres Læber mødtes gentagne Gange. Og i Mellemrummene var det mest med Øjnene, der taltes.

Da disse „forberedende Øvelser" var til Ende, gik de to hen i det lille Lysthus og satte sig paa Bænken.

Og nu kom Møllebranden paa Tale.

Det var kun et Par Dage siden, Jens havde været i Forhør. Alt havde talt imod ham — ogsaa Mølleren! Hvor kunde denne faa sig til Gang efter Gang at fremhæve, hvorledes han paa Grund af

Jens's letsindige Omgang med Ild havde gaaet i stadig Frygt for, at det skulde ende saaledes.

„Jeg glemmer ham ikke de Ord for det første! Han ved lige saa godt som jeg, at jeg netop er meget forsigtig i den Retning! Og jeg kan ikke sige andet, end at jeg tænkte mit, da jeg hørte ham tale saaledes. Men at udtale, hvad jeg tænkte, skulde jeg selvfølgelig nok vogte mig for. Jeg havde — og har — jo ikke Spor af Beviser. Og jeg kunde jo heller ikke nægte, at jeg havde tændt min Pibe, inden jeg gik bort. Men at jeg gned den glødende Ende af Tændstikken, inden jeg lod den falde, det er baade sikkert og vist — det gør jeg altid. Lad saa de høje Herrer være saa kloge, de vil, de skal nok lade være at bilde mig ind, at den Tændstik skulde kunne tænde! Men det var jo kun et Øjeblik efter, at jeg var gaaet bort, inden Møllen stod i lys Lue!"

Jens havde talt sig ivrig.

„Ogsaa en forbistret Historie da, at alle Folk skal tænke, naar de ser mig: Det er ham, der brændte Møllen af!"

Kristine strøg med sin Haand blidt ned over hans Kind.

„Du maa ikke være kjev, Jens! Sammenhængen kommer nok frem, skal du faa at se! Det kan jo være, det er en eller anden „Vakkabond", der har paasat Ilden!"

„Det kunde jo være, ja! Men hvorfor behøver Mølleren da at anklage mig for Herredsfogden?"

„Ti endda stille, Jens! Og tro heller ikke noget om Mølleren. Saa skrækkelig kunde han ikke være!"

„Jeg siger jo heller ikke noget. Jeg bare tænker mine egne Tanker. Du kan stole paa, at han intet Tab led ved Branden!"

„Nej, jeg ved nok, at han havde højt assureret, men alligevel —!" Det er nok en „Vakkabond"!"

„Ja, ja, det vil jeg ogsaa helst tro. Men lad os nu ikke snakke mere om det i Dag."

„Nej, nu skal vi være glade, mens vi er sammen. Det er jo ikke hver Dag, det sker."

De sad endnu længe sammen de to unge, nød Nuets Glæde og lod Fremtiden have fuldt Maal af Lys og Lykke.

* * *

Det var hen imod Aften et Par Dage senere. Luften havde været tung og trykkende hele Dagen, og nu saa det ud til, at et Uvejr vilde bryde løs. Tykke, blaagraa Skyer hævede sig i Sydvest op over Synsranden. Der var i hele Naturen en underlig trykkende Stilhed;

kun af og til hørtes en sagte Susen i Træernes Toppe. Fra Marken der ovre ved den anden Side af Mosen hørtes en Kos Brølen — der var en underlig hul Klang i Lyden.

Hurtigt hævede Skymasserne sig, bredte sig mere og mere, dækkede Solen. Det blev mørkt, som om det allerede kunde have været Nat. Nogle stærkere Vindpust fo'r frem, rev i Hegnene, ruskede i de gamle Hovedpiles Blade og fo'r videre. Uafbrudt hørtes fra det fjerne korte, hule Drøn. Og snart saas den første Lynstraale skære ned gennem Skyerne i Sydvest. Nogle Sekunder efter hørtes Skraldet. Store, tunge Regndraaber begyndte at falde.

Kristine stod i sit Køkken og saa ud.

Hendes Fader kom hjem fra Marken og var underlig bleg.

Kristine tændte Lys.

„Men, Fa'r, du fryser jo!"

„Nej, jeg fryser ikke!" svarede han kort.

„Er du syg da?" spurgte hun deltagende.

„Nej — ja, jeg er ikke allerbedst tilpas! Men det gaar nok over!"

Køkkenet oplystes paa een Gang saa stærkt, at Tællelyset fuldstændigt fordunkledes.

„Uha, Fa'r! Sikke dog et Lyssenskin!"

Umiddelbart efter kom Skraldet. Hele Gaarden rystede, og Vinduerne klirrede.

Mads var bleven endnu blegere end før. Han skjalv som i Feber.

„Kristine! Tag og gaa hen med Avisen." Han syntes at have Møje med at faa Ordene frem.

„I det Vejr? Se, der kom igen et stort Lyssenskin! Avisen kan saamænd da godt ligge til i Morgen, og jeg kan da heller ikke gaa fra dig i det Vejr, saa bleg som du tilmed er. Du husker nok ikke paa, at Ole er gaaet ad By."

„De skal ha' Avisen i Aften! Gaa nu med hende, Kristine."

„Det er da virkelig ikke nødvendigt at gaa med hende i det Vejr! Hør, nu begynder det ogsaa at regne."

„Kristine, gaa nu med Avisen, siger jeg! Du ved jo godt, at Niels Kristen huer det ikke, naar han ikke faar hende samme Aften."

Hun gjorde endnu nogle Indvendinger, men tog saa omsider et Sjal over Hovedet og gik. Da hun lukkede Gangdøren op, skar et Lyn ned over den sorte Himmel og blændede hende, saa hun maatte tøve lidt, inden hun kunde se at gaa.

Mads rejste sig fra sin Stol. Men de gamle Ben rystede under ham, saa at han atter maatte sætte sig. Ansigtet var dødblegt som før.

Omsider syntes han at samle al sin Kraft. Han rejste sig atter,

tog sin Pibe og tændte den. Tændstikkerne beholdt han i Haanden. Saa gik han ud i Bryggerset, lukkede Døren op og saa ud.

Det regnede stærkt. Fra Taget styrtede Vandet ned i Strømme, men Tordenen lod til at være trukken over. Lyn paa Lyn glimtede endnu i Nord, og en fjern Rullen hørtes.

Mads gik med nogenlunde faste Skridt ud. Hans Haand lukkede sig krampagtigt sammen om Tændstikæsken.

Regnen havde nu begyndt at sagtne. Hist og her glimtede allerede en Stjerne frem paa den dybblaa Nathimmel. Men i Sydvest hævede sig atter sorte Skymasser op; der vilde sikkert inden ret mange halve Timer komme mere Uvejr.

„Fa'r!" raabtes der fra Køkkendøren.

Den gamle Mand fo'r sammen, men tog sig i det og svarede: „Naa, er det dig, Kristine? Saa du er allerede kommen hjem igen?"

Han stak i en Fart Haanden med Tændstikæsken i Bukselommen. „Ja, nu kommer jeg straks ind!"

* * *

Samme Aften, lidt senere, var Jens Møllersvend paa Vej mod sit Hjem. Han havde været ovre hos sin Morbroder i Nabosognet i nogle Dage for at hjælpe til med Arbejdet; thi Morbroderens Karl var bleven syg, og det var jo en travl Tid.

Ellers havde Jens, siden Møllen brændte, haft Ophold hjemme hos sine Forældre, der var ret velstaaende Gaardmandsfolk. Faderen havde imidlertid sin ældste Søn — der var kun de to Børn — hjemme som Karl og havde just ikke videre Brug for Jens, som derfor tog Daglejerarbejde omkring i Nabolaget, hvor man havde Brug for ham. Nu var han, som sagt, paa Vej mod sit Hjem. Det var blevet sent; Klokken kunde vel være omtrent elleve. Han havde tøvet med at gaa, til Uvejret var staaet over.

I Sydvest glimtede nu atter Lyn paa Lyn, og uafbrudt rullede en fjern Torden.

„Jeg maa nok skynde mig at naa frem over Mosen," tænkte Jens. „Kommer Uvejret op, førend jeg naar dertil, kunde jeg være udsat for at plumpe i, hvor nøje jeg end kender Vejen."

For at blive sparet for en lang Omvej havde han bestemt sig til at følge Stien, der førte tværs over den store Tørvemose, som skilte hans Hjemby fra Nabosognet. Uvejret nærmede sig mere og mere, og det blev stadigt mørkere og mørkere.

Jens var naaet midt ud i Mosen. Han blændedes af de hyppige Lyn og kunde i Mellemrummene næsten ikke se det allermindste. Han

kendte imidlertid Vejen meget nøje og følte sig stadigt for med Stokken. Endelig, endelig slap han da over Mosen og var nu paa Markvejen, ad hvilken om Sommeren de lange Høstvogne hjemførte Mosens sorte Skatte.

Godt var det, at han naaede at komme over Mosen, inden Uvejret rigtig for Alvor brød løs! Han var ikke naaet ret langt hen ad Markvejen, inden Regnen begyndte at piske ham ind i Ansigtet, saa at han næsten maatte knibe Øjnene helt i. Lyn fulgte paa Lyn, og Skrald paa Skrald.

Omsider naaede han frem til Mads'es — i Haabet hans tilkommende Svigerfaders — gamle Lade og gik hen til Muren for et Øjeblik at staa i Læ.

Sikkert var de der inde ikke i Seng i det Herrens Vejr. Men om han skulde gaa ind, det var et andet Spørgsmaal. Svigerpapa vilde jo naturligvis laane ham et Par ikke særligt velvillige Øjne!

Han stod just og overvejede Sagen, da der med eet kom et blændende Lyn, som slog ned i en af de store Pile ved Enden af Laden, ikke mange Favne fra det Sted, hvor han stod. Lufttrykket var saa voldsomt, at han kastedes om paa Jorden, hvor han i nogle Øjeblikke blev liggende aldeles bevidstløs.

Snart vendte Livet dog atter tilbage, og han rejste sig op, endnu noget fortumlet i Hovedet. Men paa een Gang kom han til fuld Bevidsthed. Var der ikke Ild i Gaarden? Hvad kunde ellers det klare Skin derhenne hidrøre fra?

Han ilede hen til Ladens Gavl og saa nu, at han ikke havde taget fejl. Under en af Løsholterne var der faldet en Del Sten ud, og i det derved fremkomne Hul var der stoppet et Knippe Halm; denne Halm stod i lys Lue. Flammerne slikkede op om det halvraadne Træ; om et Øjeblik vilde Gaarden være omspændt af Luer.

Jens ilede til, greb et Stykke Træ, som tilfældigvis laa paa Jorden, fik Halmknippet raget ud, rev sin Jakke af og kastede den paa det, traadte paa Jakken og fik til sidst Ilden i Halmen kvalt.

„Brand! Brand!" raabte han saa højt, han kunde.

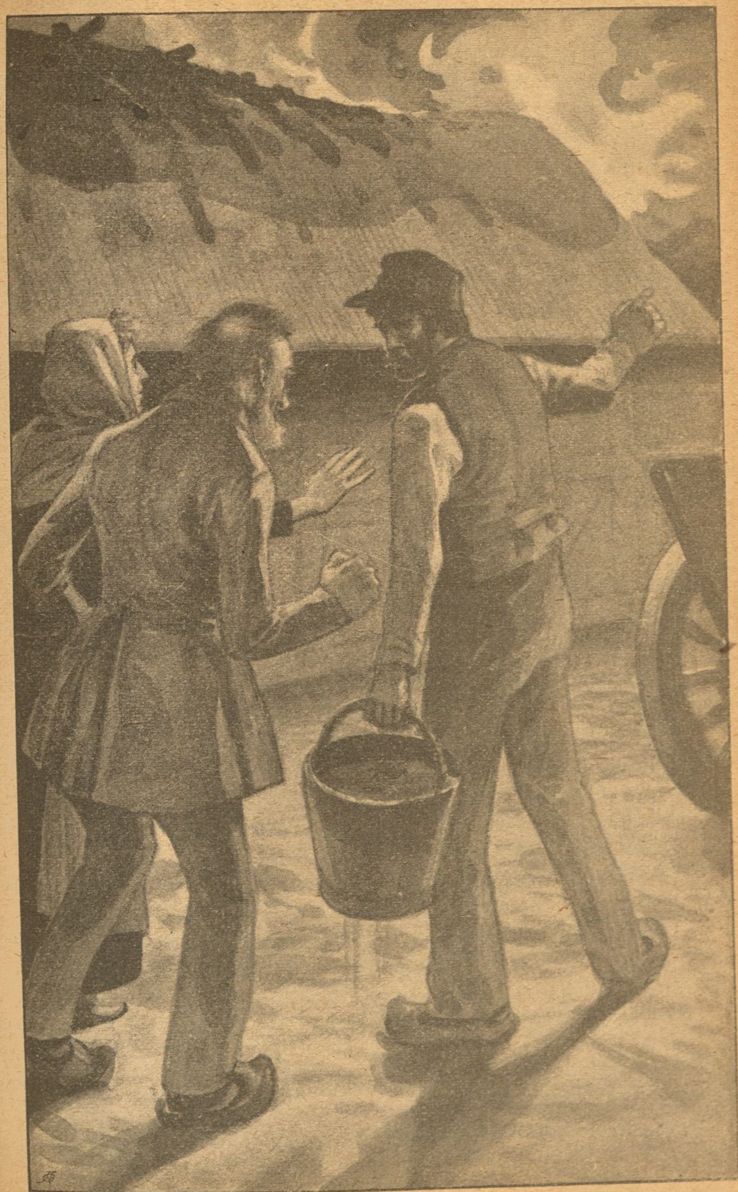
Han ilede ind i Gaarden. „Brand! Brand!" raabte han atter. Henne ved Vandposten stod tilfældigvis en Spand; han fyldte den med Vand, ilede om og slog dette paa det glødende Træværk.

Kristine kom ilende ud, Faderen kom rokkende bag efter.

Jens havde atter faaet sin Spand fyldt og ilede af Sted igen, idet han raabte tilbage over Skulderen: „Hent et Par Spande — hurtigt! Og kom med Vand!"

Snart var den Fare overstaaet, Ilden fuldstændig slukket.

Nogle Naboer var komne til.

„Der gjorde du" — saa bandte en af dem — „Mads en daarlig Tjeneste! Hvor kunde du være saa taavle, Jens, at gi' dig til at slukke her? Naar Vorherre selv havde sat Ild paa, saa var det naturligvis ogsaa hans Mening, at det gamle Skidt skulde have brændt ned!"

„Ja, det var sørenjenseme dumt, du bar dig ad der, Jens Møllersvend!" istemte en af de andre. „Den gamle, raadne, faldefærdige Kasse! Men du er nok bleven bange for Ild, siden du flyttede Møllen af! Dermed gjorde du sku da ellers Mølleren en stor Tjeneste."

„Sikke dog noget Snak!" udbrød Kristine. „Jens fortjener rigtignok Tak for det Stykke Arbejde, han har gjort i Aften. Siger du ikke ogsaa det, Fa'r?"

Mads gav et lille Grynt, som baade kunde betyde det ene og det andet. Han gik hen til Pilen, som Lynet havde ramt. En stor Gren var brækket af og laa paa Jorden et lille Stykke fra Roden. Nogle af Naboerne gik ogsaa der hen.

„Som det endda har sat sig i mine Knæ," bemærkede Mads nu.

„Ja, Fa'r fik jo en rigtig Forskrækkelse," forklarede Kristine. „Han var lige gaaet ud, da det store Lyssenskin og Tordenskrald kom. Ilden maa være gaaet fra Pilen og hen til det Fo'erknippe, som sad i Væggen. Men det saa Fa'r ikke, for han stod jo inde i Gaarden, da det slog ned. Og han faldt om ved det. Jeg kom saa ud og fik ham hjulpet op og ind."

„Ja, her behøves der jo ingen lang Undersøgelse af Sagen," sagde Sognefogden, som nu ogsaa var kommen til. „Her er der Syn for Sagen."

Uvejret var atter ovre, og Stjernerne lod sig igen til Syne paa Nathimlen.

„Inden vi gaar hver til sit, lad os saa endnu en Gang undersøge, om Ilden ogsaa virkelig er slukket, at han ikke skal komme til Live igen." Det var Sognefogden, der talte.

Der blev nu efterset baade paa den udvendige og den indvendige Side af den angrebne Ladegavl. Jo, alt var, som det skulde være.

„Kom nu med indenfor allesammen og faa Kaffen," sagde Kristine. „Jeg skal snart faa hende varm, og vi kan nok trænge til en Taar varmt ovenpaa den Forskrækkelse."

Alle de til Stede værende fulgte med ind. Mads, der saa ualmindelig daarlig ud, maatte imidlertid gaa til Sengs.

„Ja, der kan godt gaa en Tid hen, inden saadan en Forskrækkelse forvindes helt," sagde en Nabo.

„Du skulde sørenjenseme ta' dig en Sort, en, der er nogen Smag ved," raadede en anden.

Mads var til daglig Brug meget ordknap, men i Aften endnu mere end sædvanlig. Uden at sige god Nat gik han ind i sit Sovekammer og lukkede Døren efter sig.

Da Kristine havde faaet Kaffen færdig, gik hun ind til ham, strøg blidt ned over de af Skægstubbe hvasse Kinder og sagde:

„Saa, Fa'r, nu skal du have Kaffe. Men skal jeg ikke give dig en „Taar" i?"

„Jeg vil ingen Ting have!" svarede han mut.

„Jo, Kaffen skal du da have — hører du, Fa'r!"

„Gaa nu din Vej, Kristine. Jeg vil ingen Ting have i Aften."

Kristine gik hovedrystende bort. Hvad gik der dog af hendes Fader? Saa tvær og vredladen som i den senere Tid havde han da aldrig tidligere været, og i de seneste Dage havde det endda taget til. Kunde hun bare have faaet ham til at tage noget varmt! Men naar han ikke vilde, saa vilde han jo ikke. Men skulde hans Brantenhed blive ved at tage til i den Grad, som det havde været Tilfældet i den senere Tid, hvordan skulde det dog saa ende? Naa ja, i Aften var det jo noget andet. Da kunde hun saa let have ham undskyldt! En saadan Forskrækkelse!

*

* *

En Dag, da Mads var kommen lidt tidligere hjem fra Marken end Karlen og stod og var ved at spænde Hestene fra, kom Kristine farende ud til ham med en Avis i Haanden.

Den ene Hest blev bange og løb sin Vej ud af Porten.

„Hvordan er det ogsaa, du kommer farende?" raabte Mads vredt.

Kristine skyndte sig at faa Avisen lagt til Side og ilede ud af Porten, raabende saa højt, hun kunde: „Lise! Lise!"

Hesten, som allerede var kommen et Stykke hen ad Vejen, spidsede Øren, vendte derpaa om og kom i rask Trav tilbage hen imod Kristine, som nogle Øjeblikke efter kom ledende med den ind ad Porten.

„Hvad skulde det ogsaa betyde at komme farende saadan og kyse Bæsterne bort?" udbrød Mads gnaven.

„Det var da kun det ene, jeg køs bort," svarede Datteren. „Og nu har jeg jo fanget det igen. Lise kender mig nok og kommer, naar jeg kalder. Men jeg vilde ellers fortælle dig en Nyhed, Fa'r."

Mads svarede ikke.

„Det er blevet opklaret nu, hvordan Ilden opstod i Møllen. Det er slet ikke Jens, der er Skyld i Branden; det er Mølleren selv, der har paasat Ilden. Du kan selv læse det hele her i Avisen. Ved et Tilfælde er de kommen paa ret Spor, og Mølleren har nu tilstaaet det hele. Han kommer naturligvis i Tugthuset."

Mads blev bleg som en Dødning. Benene rystede under ham.

„Ja, er det ikke forfærdeligt, at han kunde faa sig til at gøre saadant noget? Som jeg endda har ondt af hans stakkels Kone og hans Børn; det er virkelig tungt for dem.“

Mads'es Tanker fulgte en helt anden Vej. „Gud ske Lov endda!“ udbrød han.

Datteren saa forundret paa ham. „Hvor kan du sige saadan?“

Mads mumlede mellem sine Tandstumper noget, som Kristine imidlertid ikke fik fat i.

„Naa, du tænker paa Jens?“ sagde hun saa. „Det er det, jeg er saa glad over, at det nu er klart oplyst, at han er uden Skyld i Branden. Det var dog saa slemt, om han ved Uforsigtighed skulde have brændt Møllen af.“

Nu først kommer Mads i Tanker om, at han skal have Bæsterne ledt ind. Og da han er kommen hen i Stalden og ikke ses eller høres af noget Menneske, mumler han flere Gange hen for sig: „Tugthuset! Tugthuset! Gud ske Lov endda, at det ikke er mig!“

* * *

Der foregik i de følgende Dage en paafaldende Forandring med Mads, en Forandring, som glædede Datteren usigeligt. Hvor inderligt havde hun ikke mangen Aften bedt til Gud om, at hendes Fader igen maatte blive saaledes, som hun huskede ham fra tidligere Dage!

Hendes Bønner var blevne hørte, og naar hun nu gik ved sit Arbejde, opsendte hun mangen takkende Tanke til ham, som har Vej alle Steder, og som aldrig fattes Midler.

Den Søndag, som fulgte efter de nys skildrede Begivenheder, blev hende en uforglemmelig Dag. Hun og Faderen havde været i Kirke; Præsten havde talt saa varmt og indtrængende om de „Orme“, som gnavede i Menneskenes Sjæle. Hver havde nok sin: I ens Sjæl gnavede Hovmodets Orm, i en andens Gerrighedens, i en tredies Misundelsens o. s. v. Det gjaldt om at komme til at kende sig selv, til at kunne se Ormen for at være i Stand til at tage Kampen op imod den — stride Troens gode Strid —!“

Mads havde Taarer i Øjnene. Paa Hjemvejen sagde han saa godt som ikke et Ord; men Kristine havde ligesom en Følelse af, at han gik og overvejede et eller andet. Var det maaske Prækenen? Eller var det noget andet?

Under Begyndelsen af Middagsmaaltidet sagde han heller ikke stort. Men saa paa een Gang brød det ud af ham, hvad han sad og tænkte paa.

„Kristine," sagde han, „tror du ikke, at vi kunde faa Jens Møllersvend til at hjælpe os med Høsten noget af Tiden i Aar?"

Kristine saa spørgende og med blodrøde Kinder over paa sin Fader.

„Forstaar du ikke, hvad jeg siger?" Han søgte forgæves at give sin Stemme en rigtig ægte tvær Klang.

„Han gaar netop der henne paa Maren Jørgens Lod. Jeg kan jo gaa hen og tale med ham derom."

„Du kan jo løbe hen og bede ham komme hen hos os i Eftermiddag. Saa kan jeg endda selv snakke til ham om Arbejdet. Jeg gaar hen og sover til Middag nu, og i Fald Jens gaar med dig her hjem med det samme, saa kan I jo blive ude i Haven en Tid for ikke at forstyrre mig. I kan vel nok faa Ende paa Tiden saadan et lille Stød uden mig?"

Kristine saa atter lidt spørgende paa sin Fader. Saa oplystes med eet hendes Aasyn af et lykkeligt Smil. Hun lagde sine Arme om Faderens Hals og kyssede ham paa den skægru Kind.

„Saa, saa!" brummede han. „Gaa nu, ellers kommer han vel for langt bort!"

Hun ilede af Sted.

Men Mads fremtog af sin Lomme en gammel, smudsig Avis, foldede den ud og læste: „Tilstaaet Ildspaasættelse . . . Tugthuset."

„Aa, Gud ske Lov endda!" mumlede han, da han atter foldede Avisen sammen.

* * *

En Times Tid senere staar den gamle Mand ved et Vindue og ser ud i Haven.

„Jo, der sidder de nere og næbbes ligesom et Par Duer. De tænker nok ikke paa, at jeg staar og ser paa dem! . . . Ja, han har reddet mig fra Skam og Vanære. Nu kan han i Efteraar komme til at staa for Ombygningen af Gaarden eller i alt Fald Laden. Saa kan de endda næbbes og klappes om Aftenen."

Han lukker Vinduet op og raaber ned i Haven: „Kom nu kun ind, Børn! I er vel saa blevne enige?"

„Vi har jo slet ikke været uenige!" svarer de to unge smilende og begynder at gaa hen mod Huset.

Kinesere.

Af Alexander Svedstrup.

Med Fotografier. Tegninger af Forfatteren.

Hvert tredie Menneske er en Kineser, sagde vor gamle Skolemester, og naturligvis var vi Drenge saa vittige, at vi begyndte at tælle fra Duxen: En, to, tre — Du er en Kineser! Skolemesteren havde maaske Ret.

Hvor mange Kinesere der findes, kan imidlertid ingen sige, thi Statistik er ikke Kinesernes stærke Side, men mange er der. For at veje dem op, maa man tage Englands Befolkning, dets vældige Koloniers 300 Millioners, Ruslands og de forenede Staters Befolkning, og som Tilgift kan man gerne give Danmarks. Der er i Kina Byer, hvis Navne ikke læres i Geografien, men hvis Indbyggertal er over en Million.

Hele dette vældige Rige, dette Hav af Mennesker, denne Verden af gule Folk har indtil de sidste Tider saa at sige ingen Betydning haft for os. Ubegribeligt er det, at denne Verden igennem Aartusinder har kunnet gemme sin høje Kultur for sig selv, en Kultur, der igennem Aartusinder var den højeste paa Jorden. Mens vi endnu gik i Dyreskind havde de Aviser; mens vi ikke kendte andet til Civilisation end at spise Østers, havde Kineserne alt en ældgammel Skat af høj Literatur.

Endnu den Dag idag, da Europas Skibe piler frem og tilbage mellem Kina og Hjemmet, og de europæiske Stormagter kappes om at tage de største Bidder af „Det himmelske Rige", er vort Kendskab til Kineserne grumme ringe. Der er ganske vist skrevet adskillige Bøger om Kina, og hvert Aar bringer nye; men enten de skrives af Missionærerne, der har levet blandt Kinesere en Menneskealder, eller af Journalister, der har været halvanden Dag i Hongkong, bringer de kun liden Oplysning ud over det rent udvendige, ud over Dagligdags-Livet med dets Sæder og Skikke.

Der ligger et mægtigt og rigt lønnende Arbejde for Fremtidens Forskere, Udmøntningen af de hengemte, kinesiske Skatte, den kinesiske, klassiske Literatur og det kinesiske Aandsliv. Den almindeligt dannede Europæer har en Smule overfladisk Kendskab til Kinesernes store Lærere, Konfucius og Mencius, et Indtryk af sikre, logiske Tanker og en nøje udformet Moral; men man har Ret til at antage, at et dybere

Studium af de gamle, kinesiske Vismænd og Digtere vil bringe Værdier frem, som i høj Grad vil ændre vore almindelige Anskuelser om Kineserne og fylde os med større Beundring for dem.

Vor overfladiske Dom om Kineserne støttes paa Rejseforfatteres Skildringer af Kinesernes Latterligheder og paa Kinas Underlegenhed overfor Europas og Amerikas vidunderlige Opfindelser. Men alene det, at Kina ved sin moralske Samfundsorden endnu bestaar, som det bestod paa Babylons Tider, medens andre Verdensriger efter hverandre er

sunkne næsten sporløst i Grus, fordi de støttede sig til Sværdet, burde fylde os med Undren — og Ærbødighed.

Man peger ofte paa Kinesernes Latterligheder, men, som en fornuftig Mand har bemærket, Kineserne og Europæerne er to Folkeslag, der er marcheret afsted i uendelige Tider, hver paa sin Side af en høj Mur uden at kunne se hinanden.

Nu er det ene Folk bøjet om Muren og har mødt det andet, og begge Folk staar stille og ler ad hinandens Naragtigheder. Hvilket Folk, der er mest naragtigt, er vanskeligt at afgøre; vi kan blot ikke se vore egne Latterligheder, fordi vi er vante til dem.

Vi ryster paa Hovedet af Kineserindernes forkrøblede Dukkefødder, som de næppe kan gaa paa, men ikke ad vore Damers Snørliv; vi ler ad Mandarinernes Paafuglefjer, men bukker os for en Kammerherre-Nøgle. Vi finder det ubegribeligt, at Kineserne bestandigt plaprer nøjagtigt de samme Visdoms-Sætninger efter, som de gjorde for et Par Tusinde Aar siden, men vi finder det i sin Orden, at vore Latinskole-elever plaprer Horats Oder efter.

Vi ler først og fremmest af deres Pisk; vi har helt glemt, at ogsaa vore Tipoldefædre bar Pisk; for Resten er, mærkeligt nok, Kineserpisken en forholdsvis ny Mode. Ved Midten af det 16de Aarhundrede bar Kinesernr deres Haar som vi nu. Først da Ming-Dynastiet blev fortrængt af Manschurerne, kom Pisken i Brug. Manschurerne bar Pisk, og de fordrede Pisken som Tegn paa Underkastelse. Kineserne fik Valget mellem at lade Forhaaret barbere væk eller — hele Hovedet. Men da der var uhyre Modstand mod den nye Skik, bestemte Kejseren, at Forbrydere ikke maatte bære Pisk. Det hjalp —. Det var en klog Mand, den Kejser!

Vi forundrer os over, at Kineserne gør saa mange Ting stik modsat den Maade, hvorpaa vi bærer os ad. De bestiger Hesten paa højre Side, tager Hatten paa i Stuen, Sønnerne adler Forfædrene; de betaler kun deres Læge, naar de er raske, Kvinderne gaar med Benklæder, Mændene med Vifte og Skørter.

Alt den Slags kan jo være lige saa fornuftigt, som det modsatte. Men snarere burde man undres over, hvor mange Ting de har fælles med os, hvor ens deres Moral i sine Hovedlinier er med vor, hvorledes de har formet deres Samfund efter Ideer, der er de mest moderne i Europa, og over, at de har haft alt dette i umindelige Tider: Samaritaner, Fattigpleje, Folkeoplysnings-Foreninger, Fagforeninger, Streiker, Veldædigheds-Selskaber etc. De har dertil naturligvis mange Foreninger, som vi ikke har Brug for, Foreninger til Uddeling af Ligkister til fattige, til Hjembringelse af Fattigfolks Lig, til Løskøbelse og Frigivelse af fangne Fugle og Fisk o. s. v. De havde allerede paa

Gorm den gamles Tid deres „Berlingske Tidende", som udgaar den Dag i Dag.

Men frem for alt har de haft et Aandsliv, der har sat sig rige Frugter i Historie, Filosofi, Kritik, Lyrik, Romaner, Noveller og Dramaer. I ethvert „bedre" kinesisk Hjem findes ved Siden af Almanakken og Folkeoplysnings-Skrifterne et lille „Konversations-Leksikon", kaldet „Husskatten".

Mantuanlin, der levede paa Valdemarernes Tid, en af Verdens lærdeste Mænd, skrev et „Konversations-Leksikon" paa — 348 Bind, hvortil senere er føjet 300 Hefter; og i det kejserlige Bibliothek i Peking skal der være et lignende Værk paa — 10,000 Bind og et andet paa — 22,870 Bind. Man skal saaledes ikke beskylde Kineserne for at have været dovne til Hjærnearbejde. Det er de heller ikke nu. De berømte gamle Kinesere, der studerede ved Lyset af en Sct. Hansorm og satte deres Bog fast paa Plovoksens Horn for at studere, mens de pløjede, efterlignes den Dag i Dag. I Peking-Tidenen for 1889 findes i Oversigten over dem, der har bestaaet Eksaminer, nævnt en Mængde Kandidater, som var over 80 Aar og over 90 Aar gamle. Disse Oldinge har udholdt alle 9 Dages Eksamenskvaler med Ophold i de smaa, usle Celler og skrevet deres Opgaver ulasteligt i de indviklede kinesiske Skrifttegn. Hvor flittige Kineserne er i legemligt Arbejde er bekendt nok. De er saa udholdende og nøjsomme, at ingen kan konkurrere med dem.

Der ligger hos dette Folk en Udholdenhed og Flid, som rimeligvis vil give det en mægtig Stilling i de kommende Aarhundreder, nu, da det spredes ud over Nabolandene, medens Europæerne giver det sine moderne Opfindelser til Vaaben baade i Krig og Fred, Kanoner og Maskiner.

* * *

Synet af en Kineserby skal ganske vist ikke bringe os til umiddelbart at beundre Kineserne. Man kan ikke let tænke sig noget mere elendigt og smudsigt end disse slimede, trange Gyder uden Rendesten og Kloaker, hvor Luften er forpestet og Lyset lukket ude ved Oliepapirs-Tag, udspændte mellem Husene. Og Husene ser alle ens ud, lige sørgmodige. Kun Skiltene liver lidt op, de favnelange Træskilte med store, kinesiske Kragetær, som hænger ned fra Tagskægene og midt over Gyden. Usle Boder, halvmørke Værksteder trænges op ad hverandre i det uendelige. En Vrimmel af fladnæsede, smudsige Karle med fjendske Ansigter myldrer om den fremmede „den rødhaarede Djævel".

Men naar det første Indtryk af Væmmelse har sat sig, og man

har slaaet sig tiltaals med at indaande den fede, ækle Luft, fanges man af Interessen ved at se denne troldeagtige, halvt underjordiske Verden, denne Oldtidsby, som staar her lyslevende med samme Udseende, som den havde for Tusinder Aar siden, inden Historiens Bog gik op over Danmark.

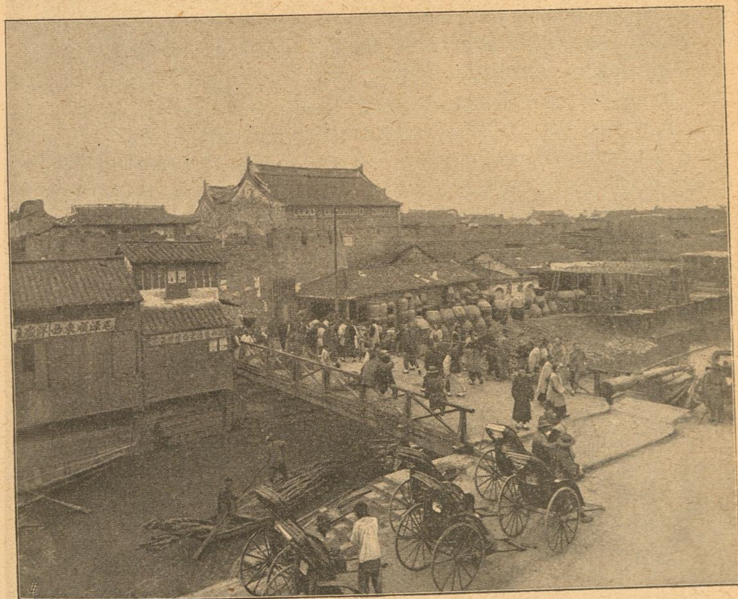
Man gaar ind i Værksteder og ser, hvorledes man her væver de fineste Silketøjer med Forverdenens plumpe Træmaskiner. Vi ser Lakarbejderen tegne de fineste Guldbilleder paa de blanke Æsker, vi kender saa godt hjemmefra. Han bærer sig ad nu, som hans Forfædre i Oldtiden. Tuschen, hvori Købmanden dypper sin Pensel, naar han fører sit Regnskab, laves bestandigt af brændt Trækul (ikke af Blæksprutter), Papiret laves nu som før Christi Fødsel, Synaalen, hvormed han fremtryller det vidunderligste Silkebroderi, er smedet og filet med Besvær; næsten ingen af Europas og Amerikas Opfindelser er trængt ind her i denne lukkede Kineserverden.

Men ikke desto mindre finder man overraskende fint forarbejdede Kunstindustri-Genstande rundt i Butikker og Værksteder, thi Kineseren arbejder med en Omhu, som vi ikke kender. Vi kommer ind hos en Guldsmed. Han sidder ved sit Arbejde. Han har lavet sindrige Filigranarbejder af Sølv med Forgyldning, og nu lægger han mellem alle Guldtraadene det vidunderligste Mosaik af spraglede Fjer. Med et Par smaa, skarpe Jærn skærer han Fuglefjeren itu i smaa bitte Stumper, og hver Stump passer nøjagtigt ind i de smaa Filigranfelter. Han er i Færd med at forfærdige en Sommerfugl, og medens vi staar og ser paa ham, faar Sommerfuglevingen Glans af blaa, røde og grønne Silkefarver.

Kinesernes Fjendskab mod de fremmede mærker man ikke meget til, naar man kommer i nærmere Berøring med dem. Tværtimod de er yderst høflige og elskværdige, navnlig naar man kommer dem i Møde med en Spøg og med et Smil.

Jeg besøgte en Kineser, der malede Billeder paa Rispapir. Jeg laante hans Farvekopper og Pensler og gav mig til at male for ham. Han erklærede mig for et himmelsk Geni, og da jeg tilsidst malede Europæere med høje Hatte i den kinesiske Karikaturstil, blev han saa begejstret, at han var nær ved at forære mig alle sine Kunstværker. Gennemgaaende er Kineserne sagtmodige og fredelige. At de ikke elsker de fremmede, der trænger sig ind blandt dem og oftest behandler dem som Hunde, og hvis Regeringer røver den ene kinesiske Provins efter den anden, er forstaaeligt, og at Hadet til de fremmede kan afføde Overfald og Blodsudgydelse er lige saa forstaaeligt; men alle de danske, jeg kender, som har levet i Kina, er enige i at give Kineserne et fuldt saa godt Skudsmaal som Europæerne, hvad Paalidelighed og Fredsommelighed angaar.

Jeg har talt med Englændere, der har rejst rundt i de forskelligste Dele af det store Rige; de erklærer, at man intet Sted i Verden færdes mere trygt. Til Sammenligning tjener, at man ikke uden at resikere Liv og Penge kan færdes i Paris' Smaagader efter Mørkets Frembrud, og at hver Nat bringer sit Mord eller Overfald.

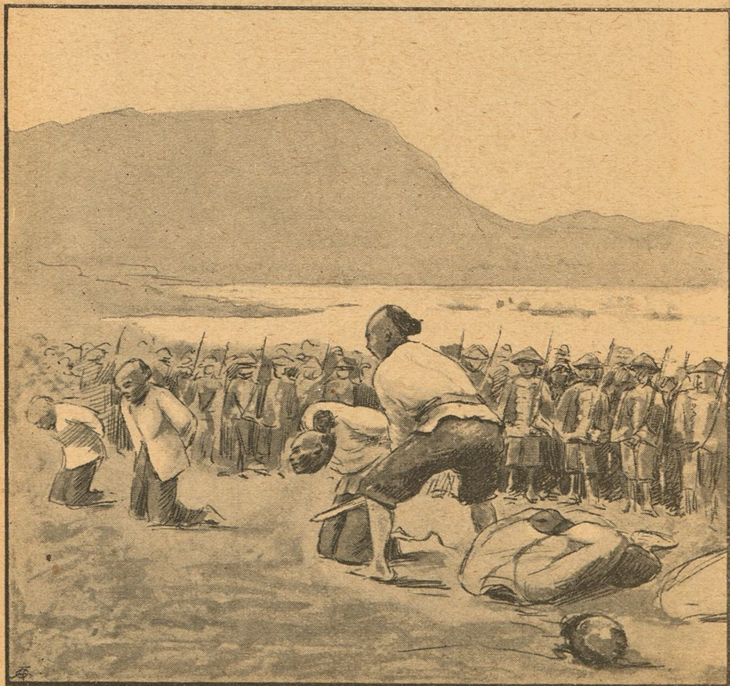
Den kinesiske Forretningsmands Paalidelighed er højt hævet over det almindelige. Direktøren for en engelsk Bank i Shanghai siger:

„Ingen Folk i Verden har jeg mere Tillid til end til den kinesiske Købmand . . . I de sidste 25 Aar har Banken gjort en umaadelig Mængde Forretninger med Kinesere i Shanghai, en Omsætning paa Hundrede af Millioner, og vi har aldrig truffet en bedragerisk Kineser".

At der imidlertid i de kinesiske Milionbyer findes lige saa vel som andet Sted et Bundfald af Forbrydere er noget andet, og den haardhændede Maade, hvorpaa de kinesiske Domstole behandler Forbryderne har skaffet Kineserne deres Navn for Grusomhed. Et kinesisk Fængsel vidner ganske vist ikke til Fordel for den kinesiske Kultur. Man gør ikke i Kina saa mange Omstændigheder, som hjemme hos os; men vi maa erindre, at det kun er faa Hundrede Aar siden, at vi var mindst

lige saa haardhændede og betydeligt mere uretfærdige, naar vi brændte „Hekse" paa Baal, og at det næppe er en Menneskealder siden, at man endnu i Danmark dræbte Syndere langsomt ved Stokkeslag (Spidsrod).

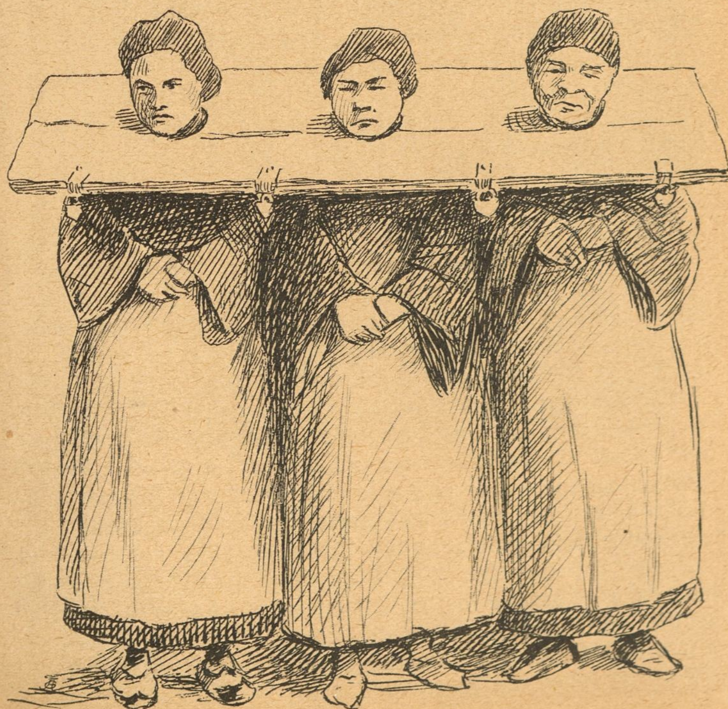
Kineserne holder paa, at Folket skal have saa megen Skræk for Domstolene, at de selv enes om at afgøre deres Trætter i Mindelighed ved Familie-Overhovedets Mellemkomst. Mødes de stridende Parter for Retten, gaar det ud over begge Parter. De kinesiske Love er ikke blide; der udøves skrækkelig Tortur, og der idømmes grufulde Straffe i den nøjeste Overensstemmelse med de nøjagtigt udarbejdede Vedtægter. Man gaar som altid i Kina akkurat efter Bogstaven, og derfor bliver Straffen ikke altid lige retfærdig. Man kan saaledes købe en anden til at tage mod Stokkeprygleue, og der er fattige Fyre, der efterhaanden ved denne Levevej har faaet en saa haard Hud bagpaa, at de med Sindsro kan modtage en solid Ladning Prygl. En Englænder fortæller, at han en Dag overværede en Retshandling. En Politibetjent, der havde begaaet den Forbrydelse ikke at faa Fingre i en Misdæder, blev dømt til et vist Antal Stokkeslag. Han smøgede Klæderne ned

og fik straks Pryglene serveret, men paa Lyden hørte man, at Slagene ikke ramte Skindet. Han havde fæstet en Række Smaapinde bagpaa til at bøde Slagene med. Det undgik ikke Dommeren, men Loven var sket Fyldest efter Bogstaven.

Enhver kan let faa Adgang til at se et kinesisk Fængsel, men det er ingenlunde opmuntrende. Lænkede Forbrydere styrter imod En i den smudsige Fængselsgaard for at tigge Penge og Tobak. Fangevogterne ser ud som Djævle. I Rummene omkring Fangegaardene ser man de sindrige Torturredskaber, og Bødlen er straks parat til at vise sit Sværd og — sælge det. Halshugning finder hyppigt Sted og uden videre Ceremoniel.

I Kanton henrettes Forbryderen paa et Pottemagertorv, hvor man blot flytter Lerpotterne lidt til Side, mens Henrettelsen foregaar. Frygt for Døden kender Kineserne kun lidt til; de er blot bange for ikke at faa deres Hovede med i Kisten; og de er mest bedrøvede, naar Dommen lyder paa, at Hovedet skal opbevares for sig selv i et lille Bur til Skræk og Advarsel.

Den forfærdeligste Straf rammer den, der har gjort sig skyldig i Mord paa en af sine Forældre. Et saadant Umenneske skal dræbes langsomt ved at skæres i Smaastykker. Men i Virkeligheden sørger dog Forbryderens Paarørende gærne for at bestikke Bødlen til at dræbe Forbryderen inden Legemet lemlæstes.

En Straf, som meget almindelig benyttes, bestaar i, at man fastgør et Bræt til Syndernes Hals og udstiller dem paa aaben Gade. „Kang“ kaldes den ubekvemme Halskrave. De fleste Kinafarere har set „Kangbærere“.

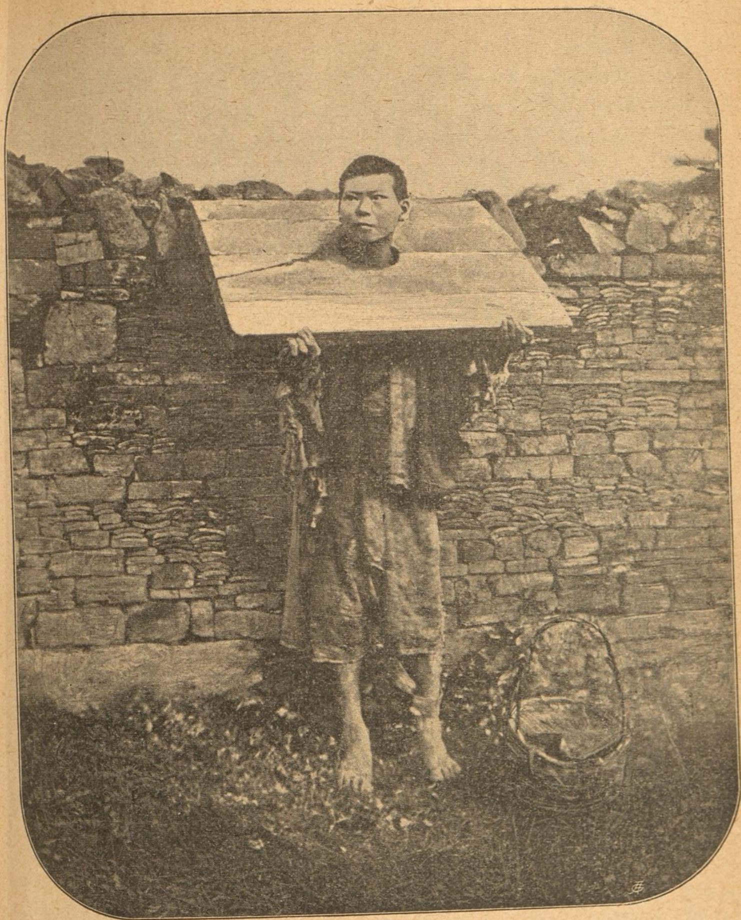
Ved Siden af Straffenes Grusomhed lyser dobbelt stærk den høje Moral, hvori Kineserne ellers opdrages, og som faar sit stærkeste Udtryk i Børnenes Ærbødighed og Opofrelse overfor Forældrene. En Søn og hans Kone sulter først, inden hans Forældre lider Nød. Det Forhold, som er almindeligt hos os, at de gamle sidder i Armod, naar de ikke mere orker at arbejde, medens Børnene gaar til Fornøjelser i deres bedste Pynt og rutter med „Bajere“, kendes ikke i Kina. Det vilde vække den største Afsky som en himmelraabende Forbrydelse. Har mine Forældre plejet, næret og elsket mig, mens jeg var lille og kraftesløs, siger Kineseren, er det min Pligt at pleje, nære og elske dem, naar de er gamle og svage.

Respekten for gamle Folk er i det hele stor i Kina. En Englænder, der ikke gik af Vejen for en Olding, men puffede ham til Side, var en Gang nær ved at blive „lynchet“.

* * *

Kineserne er, som sagt, meget nøjsomme. De fattige — og største Parten er fattige — vilde med Glæde leve af, hvad der gaar i Svinetønden hos os. Vi danske lever jo flottere end nogensomhelst anden Nation. Vi tramper paa Ting, som andre anser for Delikatesser, f. Eks paa „Fandens Mælkebøtter“, der er en yndet Salat hos Franskmændene; vi lader haant om Kaniner, der er god Mad for andre Mennesker og kunde give udmærket og billigt Sul i danske Hjem. Men i Forhold til Kineserne lever selv den fattigste Mand i Danmark ligefrem overdaadigt. Det er saa langt fra sandt, at Kineserne drikker den fine The og lader os faa den grove eller de brugte Blade, at de fattige Kinesere saare sjældent drikker The, men nøjes med kogt Vand. En Kineser kan leve for 7 Øre om Dagen. Kød er en Festret; Bønner, Ris, Kartofler og Grøntsager er den daglige Mad; Brød kendes ikke. Ris er en Hovedret.

I Stedet for at sige: Hvordan har De det? siger Kineseren: Har De spist Ris? — Men Ris er en hel fin Ret i Forhold til

det meget andet, han spiser. Omtrent alt muligt, hvad der vokser, alt muligt, hvad der rører sig i Jorden, i Luften, i Vandet, spiser han, og som Verdens fortrinligste Kok forstaar han at tillave det paa en Maade, der behager hans Tunge og hans Fordøjelse. Jeg har set Kinesere Uger igennem spise kogt Tang til Morgenmad. De spiser Vandplanter, Rødder, Blade, Firben, Hunde, Katte, Rotter og mange andre Ting, som vi meget vilde frabede os, f. Eks. stegte Silkeorme, Snoge, Søpølser og Frøer, hvilket altsammen anses for Lækrerie.

Frøerne fanger de paa en meget sparsommelig Maade; de binder en lille Frø i en Snor og gaar ud og „meder“ paa Marken. Naar en stor Frø snapper og sluger den lille, trækker „Fiskeren“ Snoren til sig og haler den lille Frø ud igen for at bruge den paany. Det maa ikke være morsomt for den lille i Længden. De har ogsaa mange sindrige Maader at fange rigtige Fisk paa. De har saaledes dresserede Fugle, der dykker og henter Fisken op og pænt afleverer den.

Som Gartnere er Kineserne uovertræffelige. De dyrker alle vore Urter og mange flere, og i deres Grøntbutikker ser vi Salat, Kaal og Selleri, som vilde tage første Præmie paa hvilken som helst Udstilling hos os, og navnlig lægger de Vægt paa at blege Urterne og gøre dem store, sprøde og saftige.

Kommer man i fint Middagsselskab, faar man de mest ubegribelige Ting anrettede paa den mest ubegribelige Maade. De spiselige Svalereder er saa yndet en Festspise, at der, efter Sigende, alene til Kanton indføres over 8 Millioner om Aaret, men ogsaa Hajfinner er en stor Delikatesse.

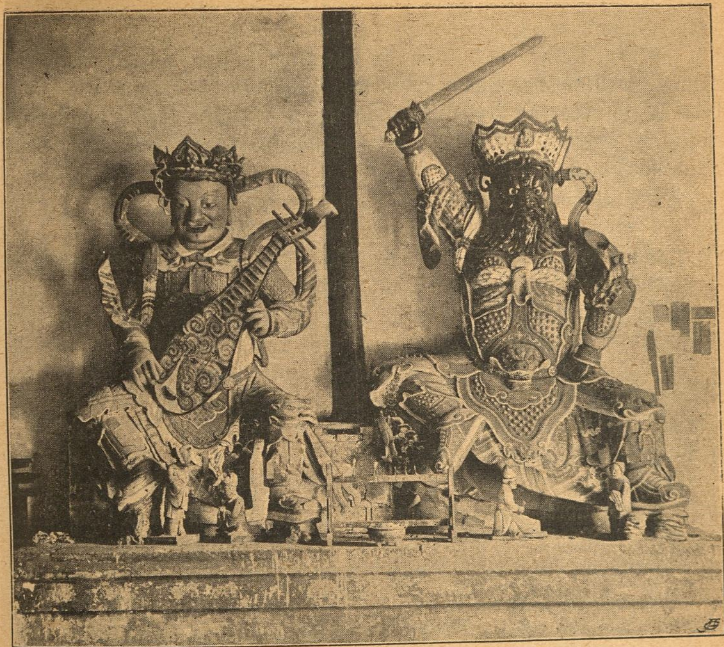
Kinesernes Smag er jo anderledes end vor; vi holder ubetinget mest af friske Æg, men de serverer som Festret gamle Æggeblommer, hengemte Maaneder igennem i Aske og Kalk. Til Gengæld vilde de maaske ikke synes om gammel Ost og tyk Mælk. Deres Mad er tilberedt med stor Kunst og Opfindsomhed, og de har talrige og vidtløftige Kogebøger. Mange af deres Retter smager ogsaa os godt, selv om de forekommer os vel fede og vamle. Naar det fortælles, at de synes om at tillave Maden med amerikansk Olie, er det vist en af de sædvanlige Overdrivelser. Jeg har i alt Fald og heldigvis ikke erfaret det. Som udmærkede Kogekunstnere er de ogsaa sparsommelige, og vi kunde i den Retning, som i meget andet, lære af dem.

For at spare Brændsel koger de mange Ting paa samme Tid i samme Gryde, f. Eks. Kødet i Vandet paa Bunden, Ris, Urter og andre Ting i Dampen ovenover i smaa Sigter.

Vin spiller en meget lille Rolle ved deres Fester, og Drikfældighed, den Last, der anretter saa umaadelig Ulykke i Danmark, kendes aldeles ikke i Kina. Derimod beruser de sig, som bekendt, i Opium; men den overdrevne Opiums-Røgning er næppe saa almindelig, som man tror.

* * *

Vi har i det foregaaende fortalt lidt om, hvor uberørte Kineserne i deres eget Land og i deres gamle Byer er af vor moderne Kultur.

Helt anderledes er det med Kineserne i europæiske Havnestæder i Østen, og intet Steds stilles Modsætningen tydeligere op end i Shanghai, hvor den gamle Kineserby med sit Smuds og sine Grøftegader ligger, indelukket bag høje Murvolde, lige op til det ny Shanghai, der vel paa en Maade tilhører Europæerne, men for den langt overvejende Del er befolket af Kinesere.

I det ny, kinesisk-europæiske Shanghai er Kineserne som forvandlede, og det viser sig, at Kineserne, naar de er i Frihed udenfor deres gamle Samfunds Skranker, ingenlunde er saa konservative, som de gaar for. De føler sig veltilpas under den liberale, europæiske Styrelse, og konkurrerer med Europæerne i Handel og i Rigdom, benytter sig af alle de nyeste Opfindelser og nyder al europæisk Luksus.

Rigmændene kører i Landauer med Kusk og Tjener gennem de brede, rene Gader. Det er noget andet end i det gamle Shanghai, hvor Køretøjerne er en Slags Trillebøre.

Om Aftenen morer man sig og lader Pengene rulle. De brede Gader med store, pyntelige Bygninger minder kun lidt om det gamle Kina, og navnlig gælder dette den straalende Foochow-Road. Her

ligger den ene prægtige Kinerser-Restaurant ved Siden af den anden, store, rigtsmykkede og fantastiske Bygninger, hvis Facader er prydede med gyldne Felter med brogede Blomstermalerier og Perlemors-Indlægning mellem overdaadig, snirklet Udskæring. Stærkt Lys vælter ud af Vinduerne og en leende, snakkende Mængde bølger ud og ind gennem de brede Døre. Her er fremblomstret noget, man kunde kalde et kinesisk Paris.

De velhavende Klasser og Rigmændenes Sønner lever deres lette Liv her, og om Foochow-Roads Herligheder gaar Rygtet langt ind i det gamle Kina. Straks man træder ind i Stueetagen i en saadan moderne Kineser-Restaurant, møder man et Syn, som uvilkaarlig bringer En til at smile, selv om der intet er at le ad. Det er blot saa uvant for os at se Kineserne med de lange, tynde Piske og de slatne, blaa Skørtebukser spille Billard med Cigaretten i Munden og Whiskyglasset i Nærheden. Denne Blanding af Europa og Kina tager sig lige saa humoristisk ud, som naar man ser Kineserne cycle med Pisken susende efter sig.

Oppe paa første Sal er der mægtige og prægtige Lokaler, hvor Kineser-Honoratiores indtager deres sælsomme Lækrerier ved smaa Ibenholtsborde. Rundt langs Væggene er der mindre, halvaabne Rum ligesom i mange europæiske Restauranter. Her ligger de blaa Herrer

og nyder deres Opium. Det er noget andet end de usle Opiumshuler, jeg tidligere har set, hvor lasede Individer laa paa Træhylder over hverandre i halvt eller helt mørke, usle Skur.

Jeg lægger mig paa Sofaen for at prøve Opiumen; en Tjener bringer Piben, der ligner en svær Fløjte af Ibenholt og Elfenben; der stilles en lille Spritlampe ved Siden, og Tjeneren ruller en lille Opiumskugle, som man antænder ved Spritlampen, og hvis søde Røg man indsuger. Da jeg har noget Besvær med at klare Situationen, kommer en af Gæsterne hen til mig, en pyntelig, ældre Herre, som hjælper mig og underviser mig. Da jeg vil betale min Nydelse, gør han hundrede Ophævelser og vil paa ingen Maade tillade det; og saa længe jeg er i Restauranten, er han ved min Side som den elskværdigste og høfligste Vært for den fremmede. Dette smukke Træk møder man ofte.

I et af de andre Lokaler er der Koncert. I lange Rækker sidder velnærede, fint klædte Kinesere foran en Tribune, der er fyldt med udstafferede og sminkede Syngedamer. Saasnart man har sat sig, henvender Sidemændene nogle venlige Bemærkninger til den fremmede, for at han skal føle sig hjemme. Tjenerne kommer med The og derefter med noget, som man ikke forstaar, et Fad med vaade, hede Servietter. Man ser dum ud, men Kineserne ved Siden tager en af Servietterne og viser, hvortil den bruges. Man gnider sig i Ansigtet med den. Det er en Forfriskning, og det er ingen daarlig Ide.

* * *

Kineserne i Shanghai, saa vel som i Hongkong og Singapore, er mindst jævnbyrdige Konkurrenter til Europæerne i Handel og langt overmægtige i Industri, naar de har Europæernes Hjælpemidler i Hænde.

De kinesiske Købmænd var straks parate til at benytte Telegrafen, da de danske kom med denne vidunderlige Opfindelse. De styrer mægtige Rhederier og Dampskibsselskaber, har verdenskendte Handelshuse og skaber det ene store Fabriksforetagende efter det andet.

Mere og mere overmægtige bliver Kineserne i de europæiske Havnestæder, og samtidigt er den kinesiske Regering, ganske vist med smaa Skridt, slaaet ind paa Reformer i Krigsvæsen og Trafikvæsen. Kineserne har alt længe haft Arsenaler og Krigsskibsværfter; et Telegrafnæt er spændt over hele det udstrakte Rige; Jærnbanerne er ifærd med at bane sig Vej, — og med Jærnbanen kommer Europa.

Mange af de Artikler, som Europa og Amerika tidligere forsynede Kina med, laver Kineserne nu selv og selvfølgeligt langt

billigere, thi deres Arbejdere er jo langt nøjsommere. De laver nu selv Glas og Petroleumslamper, Briller, Bomuldstøjer og Jærnbaneskinner.

En Kineser kan lære at eftergøre alt, hvad Europæerne kan; han lærer det let, og han bliver meget ofte dygtigere end Læreren. Den kinesiske Skrædder og Skomager syr sin europæiske Kollega sønder og sammen. Den kinesiske Bager i Bangkok bager det fortrinligste danske Rugbrød til de Danske i Siam. I alle Ting, hvor det gælder om Akkuratesse er han uovertræffelig. Intet Steds, — ja maaske i Japan — faar man saa klare, vel udførte Fotografier som i de europæiske Kineserbyer.

Langsomt vaagner det gamle, sovende Kina til sin nye Dag. Men det nye Aarhundrede vil rimeligvis se dette Rige, som har staaet i Stampe gennem Aartusinder, forynges, og da vil Europa og Amerika mødes med en Kæmpe i Østen.

Japan er alt blevet en Stormagt, som er kendt værdig til Kammeratskab med England. Men naar Kina en Dag staar rustet, er her en Stormagt af uendelig større Betydning, en Magt, mod hvilken Verden forgæves vil kæmpe, en Magt, der muligvis ikke har sin Styrke i Krig, men i det, som til syvende og sidst betyder mest, Arbejde og Arbejdets Følge, Rigdom.

Stiv i Regning.

Hans Gaardmand er sammen med sin Karl i Færd med at veje et Svin, der skal køres til Slagteriet. En ung Landbrugskandidat fra en nærliggende Gaard kommer til Stede og siger: „Hør, Hans Gaardmand, du har altid været et godt Regnehoved, kan du sige mig, naar to Svin vejer 430 Pund, hvad vejer saa et Studehøved?"

„Ja, hvis Kandidaten vil sæt sæ op paa æ Vægt, saa skal a mænd Øjeblikkelig sej'et," svarede Hans.

S.

TIGGEREN

HVERDAGSHISTORIE AF

E. F. HOVBYE

JULEFORTÆLLING

et var en bitterlig kold Vinteraften ved Juletid; hvinende for Blæsten gennem Gaderne, og Sneen hvirvlede ned i tykke Skyer.

Langs med Husene af en Gade i Byens Udkant gik en ung Mand, som var klædt i en tynd, temmelig medtagen Sommerdragt, der just ikke passede til Aarstiden og Vejret.

Hans Ansigt bar umiskendelig Tegn paa yderlig Nød — det var forøvrigt regelmæssigt og havde et behageligt Udtryk. Han dirrede af Kulde og pintes haardt af Sult; uvilkaarlig standsede han udenfor en Viktualiebutik og betragtede med længselsfuldt Blik de lokkende Spisevarer, som stod flot opstillede i Vinduet.

Men straks efter listede den unge Mand sig videre, medens et Suk banede sig Vej fra hans Indre. Der fandtes ej en eneste Øre i hans Lomme — han formaaede ikke at stille sin Sult.

I et Nu fløj hans Tanker tilbage mod svundne Tider, da

han levede i Overflod, da Pengene rullede fra hans Haand. Den Gang stod Livsvejen ham aaben; næppe rørte dens Torne hans Fod. Nu gik han her, nedsunket i den dybeste Elendighed, sulten og forfrossen — medens man overalt nød Julens Glæder. —

Ferdinand Lange var Søn af velhavende Forældre i en større Provinsby. Han havde lært Handelsvirksomhed og Kontorgerning paa sit Fødested. Og han manglede hverken Forstand, Kundskaber eller ydre Fortrin, tjenlige til at bane et ungt Menneske som han Vej her i Livet.

Men han var yderst letsindig; han kom i Selskab med Drikkebrødre, Spillefugle og lignende Størrelser. Og han begik dumme Streger i Mængde; dog heldigvis intet strafværdigt eller uærligt.

Snart kom Gengældelsen over ham. Han mistede sin Plads hos Byens største Købmandsfirma og blev forstødt af sin Fader, som var en stræng, ubøjelig Mand. Hjemmets Dør lukkedes for ham; han maatte forlade sin Fødeby i temmelig reduceret Tilstand.

I København, hvor Ferdinand Lange søgte Erhverv, gik det ham ilde; han opnaaede ingen Plads. Lidt efter lidt sank han dybt i Elendighed; hans Garderobe og øvrige Ejendele blev solgt eller pantsat, for at skaffe ham Brød.

Nu var selv dette sluppet op for den unge Mand. I flere Dage — netop selve Juledagene — havde han manglet tilstrækkelig Føde; siden foregaaende Aften var koldt Vand fra Gadeposten hans eneste Vederkvægelse. Og Sulten rasede forfærdeligt i hans Indre.

Neppe kunde han gøre Regning paa at have Tag over Hovedet til Natten. Ferdinand Lange skyldte sin Værtinde fjorten Dages Leje for det usle Tagkammer, hvor han boede i den sidste Tid. Og hun havde truet ham med Bortvisning, hvis han ikke betalte — maaske blev han husvild. —

Under triste Betragtninger af sin Skæbne — den var selvforskyldt, raabte Samvittighedens Røst bestandigt i hans Øre — havde Ferdinand Lange tilbragt Timerne, siden Mørkets Frembrud, med at strejfe om i Udkanterne af Københavns Gader. Nu var Kræfterne udtømte; Kulden stivnede Blodet i hans Aarer. Det summede i Stakkels Hjerne, det gnistrede for hans Øjne. Og i hans Indvolde brændte den forfærdelige Sult! — —

Tanken om at begaa Selvmord var ofte dukket frem hos ham paa denne Dag — han øjnede ingen anden Udvej end at give sig selv Døden. Men han gyste for Strikken, det eneste Dødsredskab, der stod til hans Raadighed. Et Spring i Vandet vilde ej bringe ham, den udmærkede Svømmer, nogen Afslutning paa Livet.

Dog nu kom vistnok Dødens barmhjertige Engel frivilligt, for at ende hans usle Tilværelse. Han behøvede blot at sætte sig ned paa

Fortovet, med Ryggen opad en Mur, saa vilde Kulden snart gøre det af med ham og bringe ham en rolig, smertefri Død.

Det usle, forkomne Menneske var naaet næsten hen til den nyopførte Forstadsgades yderste Ende, hvor det bebyggede Terræn ophørte. Her var øde og menneskETOMT; tæt ved ham stod den sidste Gadelygte — lidt længer ude gabede det ravnsorte Mørke. Et hundrede Skridt endnu, da befandt han sig paa aaben, snedækt Mark — der var Plads for ham til at dø!

* * *

Pludselig standsede Ferdinand Lange udenfor en lille, tarvelig Stuebutik — den sidste i Gaden — hvor der handledes med alt muligt, fra Legetøj og Billeder op til Linned og Uldtøj. Han stirrede ind i det oplyste Rum; noget, der lignede en nyfødt Tanke, viste sig i hans Ansigtsudtryk. Han kæmpede aabenbart en haard Strid med sig selv.

Hidtil havde den unge Mand afvist enhver Tanke om at søge fremmed Hjælp i sin ulykkelige Stilling, med uovervindelig Rædsel og Modbydelighed. Hans Æresfølelse var ej gaaet tabt; den forbød ham at gøre noget Skridt i denne Retning, hverken hos de mange velgørende Anstalter i Hovedstaden, eller hos Private — endnu mindre ved Fattigvæsenet. —

Men i dette Øjeblik brødes ethvert Spor af Stolthed hos ham; uvilkaarligt klamrede han sig endnu engang til Livet. Han vilde gøre et Forsøg paa at frelse dette, i det mindste forlænge sin Tilværelse lidt endnu, ved at — tigge!

Ja, han agtede at betle — at bede om en Almisse, en Tiggergave — her i den lille, affides Butik, som for Øjeblikket ikke rummede en eneste Kunde. —

Hvad havde indgivet ham denne Beslutning, eller snarere Mod til at udføre den?

Jo, det var Synet af Butiksjomfruen, en ganske ung, spinkelbygget Pige, som tankefuldt lænede sig mod Disken, medens hendes Øjne stirrede ud i Rummet.

Pigens Ansigt saas tydeligt i Skinnet fra den lidt søvnige Petroleumslampe, som hang over Disken. Det var smalt, blegt og uregelmæssigt; det vidnede om, at hendes Livsvej ikke var bestrøet med Roser. Men dette Aasyn havde et særdeles godlidende, hjertevindende Udtryk.

Det forekom Ferdinand Lange, at han skuede en venlig Fe, da hans Blik faldt paa den lille Butiksjomfru. Ja, hende turde han bede om en Gave; hos hende vovede han at tigge!

Ængsteligt saa han sig om i Gaden — der var ingen Politibetjent

i Sigte. Endnu en kort Kamp med Stoltheden, da aabnede han yderst varsomt Butiksdøren, for at Klokken ej skulde lyde, og traadte lydløst indenfor.

Men Ferdinand Langes Mund aabnede sig ikke; han formaaede ikke at udtale Bønnen om Almisse. Tavs blev den unge Mand staaende indenfor Døren; men hans Øjnes bønlige Udtryk og hele hans stærkt medtagne Ydre talte et meget tydeligt Sprog.

Butiksjomfruen saa op ved hans Indtrædelse. Hun betragtede Betleren med et langt, medlidende Blik; Synet af hans Elendighed gik hende til Hjertet. Men desværre, hun formaaede ikke at række ham nogen Almisse.

„Jeg vilde gerne hjælpe Dem, men jeg ejer ikke en Øre," lød Ordet dæmpet fra hendes Mund, i en hjertelig, beklagende Tone. „Jeg er selv meget fattig. Og Pengene i Skuffen tør jeg ikke røre — de tilhører jo min Principal."

„Aa — jeg er saa — sulten!" gispede det næsten uhørligt mellem Tiggerens Læber. Atter fæstede den unge Pige sit medfølende Blik paa hans Aasyn; Taarer stod i hendes Øjne.

„Stakkels Menneske!" udbrød hun. „Vent et Øjeblik — De skal faa min Aftensmad."

Hun smuttede bag ved et Skillerum, der udgjorde Butikens ene Sidevæg, og vendte straks tilbage med en Tallerken, hvorpaa laa fire, tynde tarvelig belagte Stykker Smørrebrød.

„Tag dette!" hviskede den medlidende Pige, og pakkede hurtigt Aftensmaden ind i et Stykke Papir. „Men skynd Dem bort — Fruen maa ikke vide, at jeg har givet en Betler noget. Hun har strængt forbudt mig det — jeg risikerer at blive jaget paa Døren," vedblev hun, ængsteligt lyttende.

„Men saa faar De jo ingen Aftensmad — De maa selv sulte," udbrød Ferdinand Lange og tøvede uvilkaarligt med at modtage Gaven, trods den skærende Sult, der pinte ham saa haardt.

„Det gør intet; jeg har før maattet gaa i Seng uden Aftensmad," lød Svaret venligt. „Gid det maa bekomme Dem vel! Men gaa nu — Fruen kommer snart herud; Butiken skal lukkes."

„Jeg takker Dem — De har et godt Hjerte — De føler Medlidenhed for andre, som er i Nød," sagde den unge Mand, medens han stirrede paa Butiksjomfruens Ansigt, som vilde han indprænte sig dets Træk for bestandigt. „Sig mig Deres Navn — maaske mødes vi endnu engang i Fremtiden," vedblev han, grebet af en uklar, besynderlig Tanke.

„Jeg hedder Karoline Høst," svarede den unge Pige venligt. „Jeg har hverken Forældre eller Slægtninge og maa tjene for mit Brød.

1902.-

— Men De — De ser ikke ud som nogen almindelig Betler," fortsatte hun, medens hendes Øjne dvælede opmærksomt og indtrængende ved Ferdinand Langes Skikkelse. „Hvorledes gaar det til, at De maa — tigge?"

Før Spørgsmaalet kunde besvares, lød en høj, bydende Kvinderøst inde fra det tilstødende Værelse — Fruen kaldte paa den barmhjertige Pige. Tavs pegede hun mod Døren; Ferdinand Lange forstod Vinket. Ilsomt forsvandt han i det snefyldte Mørke ude paa Gaden — bagved ham lukkedes Døren lydløst af den lille Butiksjomfru. Derpaa fulgte hun angst sin frygtede Herskerindes gentagne Kalden.

Karoline Høst var en forældreløs Pige, stammende fra Folkets brede Lag. Hun havde levet blandt Fremmede fra Barndomsaarene og tidlig lært Livets Genvordigheder at kende.

Det stakkels Pigebarn havde fundet rig Lejlighed til at udvikle sig i Retning af Taalmodighed, Nøjsomhed og adskillige andre kristelige Dyder Al Ungdommens Livsglæde var hende fremmed — kun Tilværelsens Vrangside kendte hun til Gavns.

I sin nuværende Plads blev hun heller ikke behandlet synderlig blidt. Smal Kost, ringe Søvn, ingen Fritid og mange knubbede Ord, især fra „Fruen"s Side, sligt var hendes daglige Plage.

Dog var den lille Butiksjomfrus Sind ikke blevet koldt eller bittert. Nej, hun havde bevaret sin blide, venlige Natur; hun havde Følelse for sin Næste. Og trods al Underkuelse var en vis Frejdighed udbredt over hendes Færd — den hjalp hende med at bære Livets Byrde.

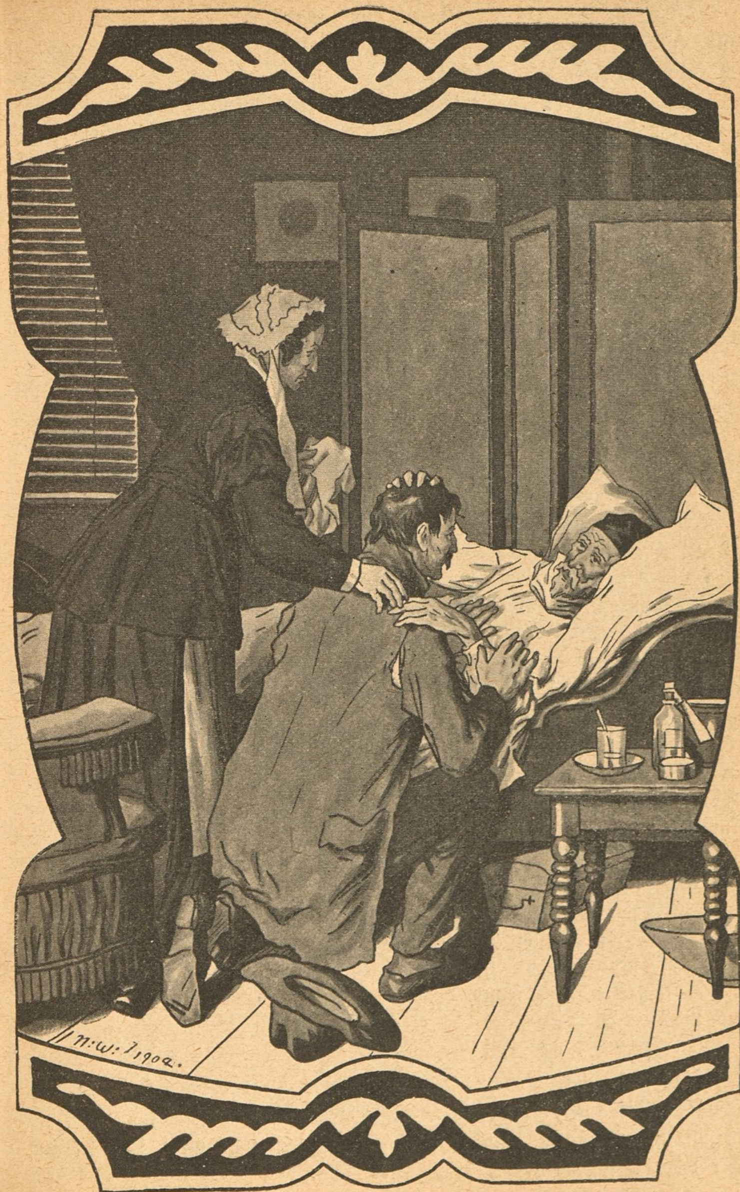
* * *

Var det de fire tynde Stykker Smørrebrød — som Ferdinand Lange fortærede med overstrømmende Velbehag, medens han vandrede hen ad Gaden — som vakte hans Livsmod og bragte de mørke Tanker om Selvmord til forsvinde fra hans Hjerne?

Nej, de fyldte kun lidt i hans slunkne Mave; da de var forsvundne følte han sig endnu langt fra mættet. Men for Sjælens Øje stod Billedet af den medlidende Pige, der havde øvet Barmhjertighed mod ham, den Forskudte.

Det forekom Ferdinand Lange, at en Lysets Engel havde krydset hans Livsvej og rakt ham sin frelsende Haand. Atter blussede Haab og Mod frem i hans Indre; han besluttede at opsætte den frivillige Afslutning paa Livet indtil videre — skønt den hvinende Snestorm, der nu brød løs for Alvor, rystede hans Legeme til dets inderste Fibre.

Frejdigt begav den unge Mand sig hjemad og naaede sit kummerlige Logi. Han maatte gaa igennem Værtindens Køkken og opdagede

N:W:J 1902.

med Skræk hendes Skikkelse staaende ved Komfuret. Hun besvarede ikke hans Hilsen, men lod sin Røst høre paa kendt Vis, dog lidt mildere end sædvanligt.

„De kan sove her endnu i Nat; dette Vejr er for slemt til at jage Dem bort i," sagde Konen. „Men skaffer De ikke Penge til i Morgen, saa er det forbi, saa skal De pakke Dem — forstaar De? — Forresten ligger der et Brev til Dem inde paa Bordet," saaledes sluttede Værtindens alt andet end blide Udtalelse.

Forventningsfuld traadte den unge Mand ind i det iskolde Kammer, tændte den sidste Lysestump i Stagen og greb Brevet. Det var hans Moders Haandskrift; ivrigt rev han Kuverten op — to Tikronesedler faldt i hans Haand.

„En Julegave!" udbrød den forsultne Stymper, glad overrasket. Nu var hans Nød afhjulpet, i det mindste foreløbig. Nu kunde han faa det Maaltid varm Mad, som hans Mave sukkede efter.

Men da Ferdinand Lange lod sine Øjne fare hen over Brevets Linier forvandledes hans Glæde i et Nu til den bitreste Angst og Sjælekval. Hans Fader laa for Døden!

Moderen opfordrede den fortabte Søn til øjeblikkelig at rejse hjem. Vel havde Faderen, den strænge Mand, forbudt Ferdinand at betræde Huset — dog vilde han næppe i sin Dødsstund afslaa Sønnens Bøn om Tilgivelse for de begaaede Ungdomsubesindigheder.

Der gik endnu et Aftentog i Retning af den unge Mands Hjemstavn. Han stormede af Sted til Banegaarden; i sidste Øjeblik slap han ind i en Kupé. Hans sultne Mave glemtes helt under disse bedrøvelige Forhold.

Næste Morgen traadte han ind i sit Fædrenehjem. Kort efter knælede han ved sin dødssyge Faders Leje og anraabte ham om Tilgivelse. Og den døende lagde sin Haand paa Sønnens Hoved — al Skyld blev ham forladt.

„Begynd et nyt Liv — bliv et hæderligt Menneske — bryd dig en Livsbane — rens vort Navn for den Plet, som du har sat paa det," hviskede den Døende. Og Ferdinand Lange lovede med Haand og Mund at opfylde sin Faders Begæring; han modtog den af Dødens Haand mærkede Mands sidste Velsignelse. — I næste Stund lukkede Faderen sine Øjne for stedse.

* * *

Ferdinand Lange overværede sin Faders Begravelse. Han opholdt sig nogen Tid i Hjemmet, blev udstyret med Klæder og andre Fornødenheder, og hans haardt medtagne Legeme kom atter til Kræfter, takket være den gode Føde, som raktes ham.

Kort efter Nytaar rejste han atter til København. Her var han saa heldig, tildels ved sine Slægtninges Hjælp og Anbefaling, at faa Plads hos en Grosserer paa Kristianshavn — en meget beskeden Stilling forøvrigt.

Med stor Energi kastede Ferdinand Lange sig over Arbejdet. Al Flygtighed havde forladt ham; den modtagne drøje Lektion i Livets Skole, bar gode Frugter. Trofast passede han sin Gerning, medens han med Afsky undgik alt slet Selskab.

Selvfølgelig betalte han sin Gæld til sin Værtinde, straks efter sin Ankomst til København. Men han omskiftede Tagkamret med et bedre Værelse.

Ferdinand Lange følte en uimodstaaelig Trang til at gense den medlidende Butiksjomfru, som i hin kritiske Stund gav ham sin Aftensmad, og frelste ham fra det tilsigtede Selvmord.

En Aftenstund, efter at Arbejdet paa Grosserens Kontor var afsluttet, indfandt han sig i den lille Butik, men traf ikke Karoline Høst. I hendes Sted kom Fruen til Syne, en Dame med et overmaade „sikkert" Ansigt og Væsen. Høfligt fremsatte Ferdinand Lange sin Anmodning om at tale med Butiksjomfruen.

„Hun tjener ikke længer her," lød Svaret temmelig bidsk. „Jeg jog hende paa Døren ved Nytaarstid."

„Hvad var der i Vejen med hende — vel intet — uærligt?" spurgte den unge Mand dæmpet. Med en vis Spænding afventede han Fruens Svar.

„Aa nej, det vil jeg ikke paastaa," ytrede Damen. „Men den dumme Tøs var ulydig mod mig, hendes Madmoder. Jeg havde strængt forbudt hende at give noget til Betlere; hun skulde jage dem paa Døren. Men tænk Dem bare — en Aftenstund gav hun en lang, opløben Tiggerpjalt, formodentlig en løsladt Tugthusfange, sin Aftensmad?" —

En skarp, bitter Udtalelse svævede Ferdinand Lange paa Munden. Men han betvang sig; høfligt spurgte han, om Fruen ikke kendte Karoline Høsts nuværende Opholdssted.

„Nej, jeg ved ikke hvor hun er bleven af," lød Svaret ligegyldigt. „Hun havde ingen Plads og jamrede sig derover. Men hun vilde ikke bede mig om Forladelse — hun paastod ovenikøbet nok saa frækt at have handlet rigtigt, da hun gav den forsultne Tigger sin Mad. Saa viste jeg hende Døren — den Tøs!"

Temmelig koldt takkede Ferdinand Lange for Oplysningerne og forlod Butiken. I den nærmest følgende Tid gjorde han sit bedste, for at opspore den stakkels Piges Opholdssted. Han lod indrykke en forblommet Annonce i flere Blade, som Karoline Høst dog let vilde forstaa, hvis hun læste den — ja, han henvendte sig endogsaa til Politiet.

Men alt var forgæves; den unge Mand fandt intet Spor af sin barmhjertige Hjærperske i Nøden.

* * *

To Aar forløb; de bragte en stor og glædelig Fremgang i Ferdinand Langes Livsvilkaar. Ved sin Jærnflid og store Dygtighed opnaaede han Principalens Gunst; han avancerede hurtigt og beklædte nu Pladsen som Prokurist og første Bogholder i Forretningen.

Mangt Kvindeøje dvælede med Velbehag ved den unge Handelsmands statelige, tiltalende Personlighed. Hans Slægtninge foreslog ham mere end et godt Parti. Men det smukke Køn var ham temmelig ligegyldigt; han følte ingen Lyst til Giftermaal.

Besynderligt nok — undertiden dukkede et Pigeaasyn med et Par venlige, talende Øjne, frem for den unge Herres indre Syn. Det var Billedet af Karoline Høst, den lille Butiksjomfru, som hin Vinteraften ved Juletid skænkede ham sin Aftensmad. —

Atter var Julen kommet. Kort efter Mørkets Frembrud forlod Ferdinand Lange Kontoret og gik til sit Hjem ved Vestervoldgade.

Hans Vej førte ham over Langebro. Nedenfor Pælene skummede Søen vredt; en svær Storm havde raset i Dagens Løb. Nu havde Blæsten lagt sig og var bleven afløst af kold Regntykning.

Kun faa Mennesker saas paa Broen. Nær ved Gennemsejlingen fik Ferdinand Lange Øje paa en spinkel, tarvelig klædt Kvindeskikkelse, der gik foran ham, i en Snes Skridts Afstand. Hun standsede paa den nærmeste Broklap, stirrede ned i Vandet, og trak sig tilbage, øjensynligt skælvende.

Men derpaa traadte hun igen hen til Jernrækværket, satte energisk Foden paa dets nederste Stang og bøjede sig forover, som til et Spring. Den arme Kvinde vilde øjensynlig styrte sig i de mørke Vande, der brusede gennem Sejlløbet i hvirvlende Fart.

„Holdt!“ raabte Ferdinand Lange med gennemtrængende Røst. Uvilkaarligt standsede Selvmorderskeen; med nogle hurtige Skridt stod den unge Mand ved hendes Side og greb fat i hendes Klædning.

Det var i yderste Stund — allerede kastede hun sig igen forover, med al sin Magt, for at gøre Dødsspringet. Men Ferdinand Langes Arm hindrede hende i at udføre den skæbnesvangre Handling.

Nu vendte den stakkels Kvinde uvilkaarlig Hovedet mod sin Frelser. Skinnet fra den nærmeste Gaslygte faldt paa et ligblegt, fortvivlet, afmagret, men dog ungdommeligt Ansigt.

„Karoline Høst!“ udbrød den unge Mand overrasket og smertelig

berørt. Han genkendte Pigen, som hin Aften for to Aar siden øvede Barmhjertighed mod ham, da Selvmordets Dæmon næsten havde besejret hans Tankegang. Nu stod den rystende, halvt afmægtige Skikkelse, som han holdt i sine Arme, selv i Begreb med at ende sit Liv. —

Den arme Pige havde fristet en haard Skæbne, siden hin Aften da hun mødtes med Ferdinand Lange. Faa Dage efter blev hun jo kastet paa Døren, af sin strænge Madmoder, som havde opdaget hendes Barmhjertighedsgerning. Dog fik hun snart en Plads paa Landet; af denne Grund gik hendes Spor tabt for den unge Mand, og hun læste ikke hans Annonce i Bladene.

Men Arbejdet var temmelig strængt for den spinkelt byggede Pige; snart maatte hun forlade Pladsen. Og nu tumledes hun omkring paa Livets Strøm, uden Held til at opnaa nogen god Plads.

Karoline Høst kom i Huset hos overmaade fine Fruer, som dog viste sig at være ganske ordinære Kvindfolk — hvor hun sultede og overanstrængtes. Hun fik Pladser, hvor hun blev efterstræbt af Husets voksne Sønner, eller „Manden" selv. Hun maatte slide Dag og Nat, hun døjede raa Tiltale, hun blev behandlet værre end et Dyr — ej som et virkeligt Menneske.

Tilsidst blev Karoline Høst syg, hun laa i flere Uger paa et Hospital. Da den kraftløse Pige blev udskrevet stod hun hjælpeløs paa Gaden — uden Penge, Arbejde, Tilflugtsted — og uden Brød!

Det frejdige Mod, hvormed hun før havde baaret Livets Tilskikkelser, var knækket ved den Række af Slag, som hun havde modtaget fra Skæbnens tunge Haand. Og Fortvivlelsen overvældede den ulykkelige Kvinde — hun øjnede ingen anden Tilflugt end Bølgens isnende Favn. Og hun rettede sine Skridt mod Langebro — her vilde hun søge Døden. —

Besynderligt nok — kort før det Øjeblik, da Karoline Høst beredte sig til hint Spring, der skulde ende hendes Tilværelse, dukkede et Ansigt frem for hendes indre Syn. Det var den unge Mands, hvem hun gav sin Aftensmad — for hvis Skyld hun mistede sin Plads.

Ofte havde den stakkels Pige tænkt paa ham, dog uden Spor af Bitterhed. Ofte havde Klangen af hans Stemme, da han takkede og spurgte om hendes Navn, genlydt i hendes Øre. Og endnu oftere var det Spørgsmaal dukket frem i hendes Hjerne: hvem var han egentlig — han — Tiggeren? — —

Men nu var alt til Ende for Karoline Høst. Nu stod hun paa Langebro — kun Dødsspringet manglede. Den kommendes Varselsraab standsede hende et Øjeblik — dog, nu skulde det ske, det Forfærdelige. —

Men i samme Nu følte den arme Pige sig grebet og fastholdt af

et Par kraftige Arme. Alt sortnede for hendes Øjne; hun saa ikke den Person, der hindrede hende i at søge Døden. Men hun hørte en Stemme, der udtalte hendes Navn — en Røst, som hun genkendte. Og den var jo hans — Tiggerens! —

* * *

„Stakkels Pige!" udbrød Ferdinand Lange, medens han holdt den skælvende, hjælpeløse Kvindeskikkelse omslynget. „Er nu Ulykken kommet over Dem? — Kender De mig ikke, Karoline Høst?" vedblev han med blid Stemme, medens hans medlidende Blik dvælede paa hendes dødblege Aasyn.

„Jo — De er — Tiggeren!" — Saaledes lød det hviskende, næsten uhørlige Svar fra Pigens dirrende Læber, medens hendes Øjne med et mat Glædesglimt mødte den unge Redningsmands.

„Hvorfor vil De dø?" spurgte han med inderlig Deltagelse, idet han læmpeligt førte hende bort fra det af Søskum vædede Brorækværk.

„Hvorfor!" udbrød hun fortvivlet. „Jeg har ingen anden Udvej end Døden. Slip mig!" vedblev hun bønligt; „jeg har hverken Penge, Hjem eller Brød. Og jeg er saa — sulten!" gispede Karoline Høst smerteligt.

„Fat Mod — nu er det min Tur til at hjælpe Dem," sagde Ferdinand Lange opmuntrende. „Betro Dem til mig, arme Pige — De skal ikke dø i denne Stund."

Et Glimt af Haab lyste over Pigens forkomne Ansigt — Dødstankerne veg fra hendes Hjerne. Tillidsfuldt saa hun op til sin Beskytter. Villigt lagde hun sin Arm i Ferdinand Langes; han støttede hendes vaklende Skridt og førte hende langsomt over Broen.

„Er det al Deres Nød — alt hvad der piner Dem?" spurgte han indtrængende og stirrede Pigen stivt i Øjnene. „Er der ikke — andet?"

„Ved den levende Gud, det er alt!" lød Svaret med Sandhedens umiskendelige Præg. „Synes De ikke at det er nok, for en stakkels Pige som jeg?"

„Saa kan det endnu blive godt for Dem her i Livet," trøstede Ferdinand Lange. „Opgiv blot ikke Haabet; jeg skal skaffe Dem Plads. Men først og fremmest trænger De til Føde."

* * *

Ferdinand Lange førte den nødlidende Kvinde til den nærmeste Restaurant. Hun ønskede kun Mælk og Hvedebrød — med Møje

N: Wiwel.
1902.-

overtalte den unge Mand hende endelig til at drikke et Glas Vin. Det virkede højst oplivende paa hendes sunkne Kræfter.

Først nu erfarede Karoline Høst sin Beskytters Navn — hidtil havde hun jo alene kendt ham som — Tiggeren. Hun fortalte ham om sine Lidelser og Genvordigheder, siden deres første Møde og indrømmede aabenhjertig, at hun ofte havde tænkt paa ham.

Ferdinand Lange gjorde Gengæld. Han skriftede for Pigen; han bekendte glat væk, hvad der havde bragt ham saa vidt, at han hin Aften maatte optræde som Tigger. Og han sluttede med at omtale sine nuværende gunstige Livsforhold.

Med stor Deltagelse lyttede hun til den unge Mands Ord; det glædede hende øjensynlig, at han ikke havde glemt hende, og at netop han var bleven hendes Redningsmand.

Men da de kort efter stod paa Gaden, og Ferdinand Lange bad hende stige op i en Droske, som han havde ladet hente — da stirrede hun pludselig paa ham med et mistænksomt Blik.

„Hvor vil De føre mig hen — hvad har De i Sinde med mig?“ spurgte hun temmelig skarpt. Den stakkels Pige havde desværre set adskilligt af Livet; hun stolede ej ubetinget paa fine, unge Herrers Hjælpsomhed.

„Tro dog ikke ilde om mig — ved min Ære, jeg vil Dem intet ondt,“ svarede Ferdinand Lange, en Smule krænket. „Jeg vil føre Dem til min gifte Kusine i Store Kongensgade. Hendes Mand har Galanteriforretning; der er netop Brug for en Butiksjomfru. Jeg haaber, at De skal faa Pladsen.“

„Da vil jeg være Dem Tak skyldig, saa længe jeg lever,“ udbrød Karoline Høst. „Vær ikke vred paa mig — jeg var saa bange!“

Villigt steg hun op i Drosken. Under Kørselen fortalte hendes Beskytter, at han ved Middagstid havde truffet sin Kusine. Damen beklagede sig over, at en af Butiksjomfruerne havde gjort „lange Fingre“ og var bleven afskediget straks. Det var hendes Plads, som Karoline Høst eventuelt skulde udfylde.

Snart naaede man Bestemmelsesstedet og Ferdinand Lange førte den unge Pige ind i Galanteributiken. Derpaa traadte han ind i Slægtningenes Privatlejlighed og førte en lang Samtale med Kusinen og hendes Mand. Han skildrede begge sine Sammentræf med den nødstedte Pige og bad dem om at fæste hende som Butiksjomfru.

Forretningens Ejer rystede paa Hovedet ved Synet af den forkomne Kvindeskikkelse i den højst tarvelige Dragt. Men hans Hustru var villig til at antage Karoline Høst.

Den stakkels Pige fik Pladsen. Hun fandt Tag over Hovedet, og hendes øjeblikkelige Nød blev afhjulpet. Varmt takkede hun sin Be-

skytter; Ferdinand Lange forlod Slægtningenes Bolig, med den glade Bevidsthed, at have udført en god Gerning. — —

Karoline Høst gjorde sit yderste, for at sætte sig ind i den hende tildels fremmede Forretning. Det lykkedes hende forbavsende hurtigt. Hun var venlig og forekommende mod alle; hun viste sig i Besiddelse af en god Forstand og et sundt Blik paa Livsvirksomheden. Og hun var ubetinget ærlig. Snart vandt hun Tillid og Gunst, baade hos sin nye Principal og dennes Hustru.

Pigens, af Sygdom og Nød, stærkt medtagne Skikkelse kom snart til Kræfter, takket være den gode Forplejning, som hun fik i Huset. Og hendes frejdige Livsmod vendte ligeledes tilbage.

Dødstankerne var veget fra den unge Kvindes Hjerne. Hun glædede sig øjensynlig ved Tilværelsen, og var særdeles vel fornøjet med sin beskedne Plads paa Samfundsstigen.

Men naar Karoline Høst om Aftenen søgte sit Leje, da tog ikke sjeldent hendes Tanker en Udenomsflugt. Da dvælede de ved hendes Redningsmand og Beskytter, Ferdinand Lange — Tiggeren.

* * *

Før hin Aften, da den unge Mand indførte Karoline Høst i sine Slægtninges Hus, besøgte han dem kun sjeldent. Men nu indfandt han sig jevnligt, og stedse søgte han Lejlighed til at hilse paa den lille Butiksjomfru, samt veksle et Par Ord med hende.

Og den ellers meget tilbageholdne Pige glædede sig øjensynlig ved sin Beskytters Nærværelse. Rødmen steg op i hendes Kinder, naar hun hørte Lyden af hans Stemme, og Øjnene lyste straalende.

Var der maaske noget, som puslede? Ja, desværre — Amor, den slemme Knægt, havde igen drevet sit Spil. — Ferdinand Lange elskede den fattige, forældreløse Pige. Og Karoline Høst — hende gik det ikke et Haar bedre; hendes Hjertes Følelser gjaldt ham — Tiggeren!

Den gensidige Sympati hos disse to unge Mennesker, som havde mødt hinanden under saa mærkelige Omstændigheder, var forvandlet til dyb, inderlig Kærlighed. —

En Aftenstund, da Parret tilfældigvis befandt sig Ansigt til Ansigt, uden besværlige Vidners Nærværelse, optog Ferdinand Lange sin gamle Rolle som Tigger. Dog denne Gang betlede han ikke om Brød — nej, han var langt mere fordringsfuld. Han bad om Karolines Haand og Hjerte.

„Vil De virkelig gifte Dem med mig?" hviskede Pigen, betaget af Henrykkelse, men dog med tvivlende Angst. „Hvad vil Deres Moder og Deres Slægtninge sige dertil?"

„De skal blive min Hustru, Karoline, selv om Alverden vil hindre det," lød Svaret med Bestemthed. Da lagde Karoline Høst sin smalle bævende Haand i — Tiggerens. Hjertet — ja, denne kostelige Genstand havde han jo allerede faaet. — —

Ganske rigtigt rejste Ferdinand Langes Slægtninge Indvendinger mod hans Valg af Hustru, da han aabenbarede dem sin Forlovelse med Karoline. Selv Kusinen og hendes Mand meldte sig fortrydelige — de havde et „bedre" Parti i Baghaanden for den unge Handelsmand. Hvad i Alverden vilde han med denne ludfattige, simple, ubetydelige Pige? Hun besad jo ikke engang, saaledes lød Indvendingerne fra alle Sider, Skønhed eller repræsentative Evner — hvorledes vilde hun tage sig ud i et fint Hjem? —

Nær var den stakkels Butiksjomfru igen bleven sat paa Gaden. Men heldigvis havde Ferdinand Langes Moder erfaret de nærmere Omstændigheder, under hvilke hendes Søn havde gjort Bekendtskab med Karoline Høst.

Enkefru Lange rejste til København; hun traf sammen med Karoline, hun talte med Pigen. Og den ældre Dame, som besad stor Menneskekundskab og Verdenserfaring, saa tilbunds i den unge Kvindes Sjæl — snart vidste hun, hvad der fandtes bag det tarvelige Ydre.

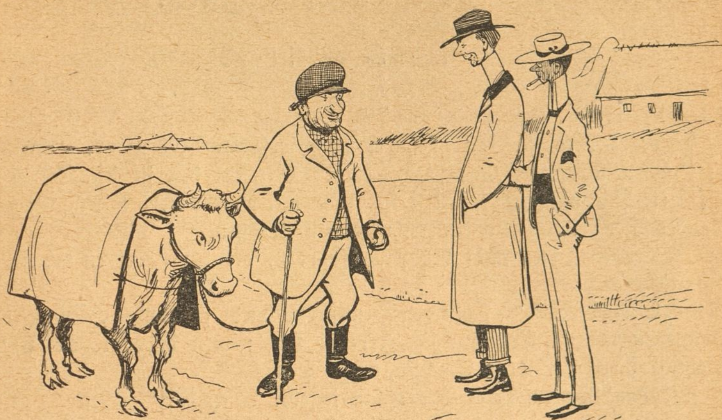
Og Ferdinand Langes Moder erklærede, at hendes Søn ej kunde faa bedre Hustru, end denne blege, fattige, forældreløse Pige. Hun anerkendte Karoline som sin tilkommende Svigerdatter og lagde Parrets Hænder sammen.

Ved dette Tidspunkt blev Ferdinand Lange optaget som Medlem i den Handelsforretning, for hvilken han hidtil havde arbejdet. Og da Juleklokkerne igen ringede holdt han Bryllup med Karoline. — —

Enkefru Langes Udsagn er gaaet i Opfyldelse. Det unge Par har nu været gift i adskillige Aar og fører det lykkeligste Samliv, som noget Ægtepar kan ønske sig.

Ferdinand Lange bærer sin elskede Hustru paa Hænder; han søger at opfylde hvert af hendes Ønsker — de er altid højst beskedne. Og den lille Butiksjomfru blomstrer som en Rose; hendes Kinder har faaet Farve og Øjnene Glans — hele Skikkelsen har opnaaet den Runding og Fylde, der manglede hende som Pige.

Fru Karoline er bleven forsonet med sin Mands Slægt. Man har lært at skatte hende — hun er hele Familiens Yndling, dens gode Fe. Og ingensinde har hun fortrudt, at hun gav Ferdinand Lange sin Aftensmad — endnu mindre hin Stund, da hun skænkede sin Haand og sit Hjerte til ham — Tiggeren.

Pareret.

To unge Kjøbenhavnere var paa Besøg ude paa Landet.

„Se engang," sagde den ene, „hvor løjerlig den Bondemand tager sig ud, som han sjokker af Sted med sin Ko! Skal vi ikke gaa hen og ha'e lidt Sjov med ham?"

„Lad gaa."

„Hør nu, Anders Persen, eller hvad Pokker han hedder," læspede den første, da de havde naaet Manden, „vil han gi'e mig den Ko i Aarsløn, naar jeg paatager mig at være hans Karl?"

„Aa nej," svarede Bonden smilende; „saa dum kan jeg da aldrig blive, at jeg bytter en Ko mod en Hvalp!"

En fortvivlet Læge sagde til en af sine Patienter: „For Himlens Skyld, Frue, hvad vil De, at jeg skal gøre? Her kommer De med 90 Pund af et nervøst Vrag samt en Haandfuld falske Tænder og Haar, og forlanger, at jeg deraf paa to Uger skal lave en sund, frisk Kvinde. Det lader sig ikke gøre, Frue — det lader sig ikke gøre."

Den store Jæger i Østen.

Af Børge Janssen.

Vi var ved Kaffen, og vi sad i Jægermesterens „Kontor“. Kaminilden flammede, Cigarrøgen drev. Gennem den fik jeg Øje paa et Par mægtige Hjortetakker, som mellem Bøsser, Hirschfængere, Hundepiske og Jagttasker var anbragt paa Væggen.

„Er den Hjort skudt her paa Gaarden, det har været en ordentlig Tamp!“

„Enorm Karl,“ sagde Jægermesteren med sin dybe Stemme og pustede en mægtig Sky fra sig, „enorm Karl; men desværre ikke skudt paa mit Revier, skudt i Amerika, unge Ven —“

„Saa Jægermesteren har ogsaa jaget i Amerika?“

„Har aldrig været der, nej, Kammeraten dér er skudt af en gammel Indianer —“

„Indianer? Det lyder jo helt interessant, Hr. Jægermester —“

„Det er det s'gu ogsaa; —“

„Lad os høre —“

„Ja, naar De ønsker det — Historien er s'gu god, sæt den bare i Avisen —“

Vi slog Kreds omkring Jægermesteren, og han fortalte omtrent som følger:

„Vi har jo altid været livlige Folk i vor Familie, og Palle havde nu været endogsaa rigelig livlig — naa, enfin, han trængte til at lufte sig lidt, Danmark var ham for lille, og saa tog han en Udflugt til Amerika! Han kom saa op til disse Søer, De ved nok, dér Nord paa, og der er han s'gu saa uheldig at strande i en af disse forbandede Strømme, som de har dér. Han og et Par andre Fyre slipper dog, Gud ske Tak, levende fra det, og dér stod de saa midt ude i en af disse Urskove, hvor der ikke er andet end Abekatte og Kameler, og hvad det nu er for noget Kram.

Naa, for Resten var dette her noget for Palle; for i vor Familie har vi altid holdt af smaa Eventyr, og han og de andre de slaar sig da ned her, rydder sig en Plads, bygger sig et Hus og gaar paa Jagt.

Rask Liv, hvad, ikke sandt, Pokkers raskt!

Saa en Dag løber de paa en Flok af disse Indianere; men det hele spændte meget fredeligt af; for det var nogle sølle Fyre, de sidste

af en Stamme, forstaar De, noget reducerede af Spiritus, undergravede af dens farlige Virkninger, — aa, undskyld, mine Herrer, de har da alle faaet Kognak? — Naa, altsaa disse Indianere var særdeles nette Mennesker — naar undtages Drukkenskaben — og de blev da snart Venner med Palle og hans Folk. Især var der en gammel Høvding med et rent Romannavn — jeg tror s'gu: Sorte Ørn, ja, rigtig, Sorte Ørn, ja, har De noteret det op, min gode Forfatter? Naa, Palle bliver jo fine Venner med den gamle Kavaller og alt gaar godt, til Palle og hans Kompagni, som formodentlig maa være begyndt paa en Slags Træhandel eller noget i den Genre, naar hen i Skoven til et Sted, hvor Sorte Ørn havde Begravelses-Plads.

Her fandtes en Mængde forskellige Trofæer, Skeletter, Dyretakker m. m. imellem Træerne, og Palles Kammerater vilde nu rydde hele Kramkisten. Men Palle, ser De, Palle, mine Herrer, han vilde ikke, og det finder jeg ganske honnet. Han havde nemlig Pietetsfølelse, det er noget, vi altid har haft i vor Familie — naa, men til Sagen! Kammeraterne vilde rydde, Palle holder paa sit, og en haard Negl har han altid været, saa han sejrede i denne Affære. Og senere skrev han til mig, at han havde haft megen Fornøjelse deraf; for denne gamle Kavaller af Sorte Ørn græd af Glæde og omfavnede ham og vidste ikke alt det gode, han vilde gøre ham, blandt andet testamenterede han ham hele Herligheden paa Begravelsespladsen, naar han en Gang var død. Men da han havde sagt Palle dette her, blev han med ét ganske betænkelig og sagde:

„Men, hvide Mand, har du en Fader?"

Det kunde Palle jo ikke fragaa, og saa blev den gamle Kavaller endnu mere betænkelig og sagde:

„Men, hvide Mand, efter vore Love kan du intet arve, saa længe din Fader lever —"

„Ja saa," sagde Palle, „men det skal du ikke tage dig nær, saa lader vi den gamle faa hele Historien —"

„Du lever da i Venskab med din Fader," sagde den gamle, „ligger ikke i Fejde med ham?"

Palle sagde, at vi kom meget godt ud af det sammen, naar undtages — naa, enfin, Palle beroligede ham, og nu skal de s'gu høre, mine Herrer, den fine Titel, jeg fik.

Den gamle vilde jo nu naturligvis gerne høre lidt om sin Arvtager; men det var jo ikke saa lige for Palle at klare den Sag, naturligvis var Hr. Sorte Ørn ikke meget dreven i den geografiske Videnskab; men Palle er jo ikke tabt bag ad en Vogn; for ser de, i vor Familie — naa, Palle han pegede da mod Øst og sagde, at derovre boede hans gamle —

Sorte Ørn nikkede og spurgte, hvad min Bestilling var — maaske stor Kriger?"

„Aa, ja," sagde Palle, „stor Kriger, Agrar og Jæger."

„Ja, du maa have en stor Fader," sagde Sorte Ørn, „en saa ædel Frugt maa have vokset paa en frodig Gren!"

Den frodige Gren, mine Herrer, var mig, og fra nu af kaldte Sorte Ørn mig altid: den store Jæger i Østen!"

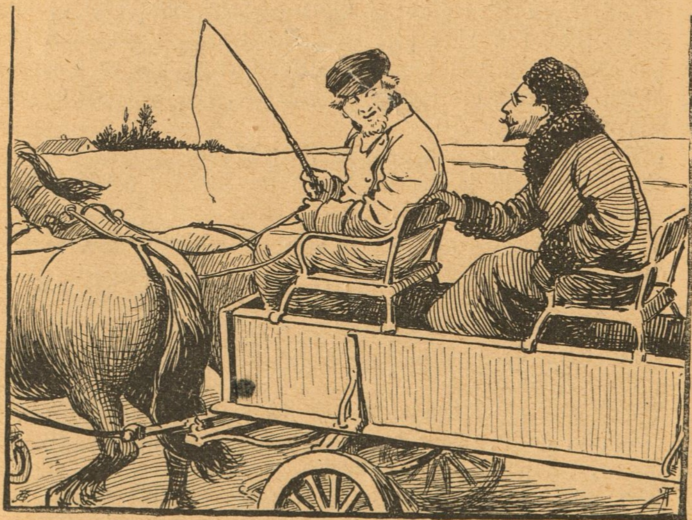
„Leve den store Jæger i Østen," faldt en af Herrerne Jægermesteren i Talen og fortsatte saa: „men hvordan gik det med Arven?"

„Godt, mine Herrer; for ikke længe efter døde Sorte Ørn, og en skøn Dag fik jeg sendende hele Kramkisten, og en Stump af den er Takkerne dér —"

„Højst interessant," lød det rundt om.

„Ja, Gu' er det interessant; men det sagde jeg dem jo paa Forhaand," fortsatte Jægermesteren og pustede en mægtig Røgsky fra sig, „og nu kan De sætte den i Avisen, min gode Forfatter!"

„Tak," sagde jeg, og nu har jeg gjort det.

Bare rolig. Paa Vej til en lille Landstation.

— Hør nu Rasmus! Dersom han ikke kører til, kommer vi skam for sent til Toget!

— Ja, ja, men de blyve da ett ret møj, vi komme faa fild!

En gerrig Bonde.

(Historie efter Folkemunde ved Sv. J.).

Et Steds i Jylland boede der en Bonde ved Navn Mikkel; han var Ungkarl, ejede en god Gaard og mange Penge, men var saa gerrig, at han knap nænnede selv at spise, og at unde andre noget med, det var der nu slet ikke Tale om. Skønt Mikkel var saadan, som han var, var der dog mangen en Pige, som lod forstaa, at de ikke var uvillige til at gifte sig med den stenrige Ungkarl.

Men der var ingen, som var ham tilpas, de, der var trinde og fyldige var han bange for var for vanskelige at føde, og de, som var magre og tynde, frygtede han for var for sultne. Endelig fik da Mikkel opspurgt en Pige, der var saa farlig smaatærende og tillige saa overmaade knap og pine. Hende bejlede Mikkel til og fik ogsaa Ja.

Nu blev Mikkel gift med Rikke, for saadan hed hun, men da der var gaaet en Tid begyndte han at grunde paa, hvordan det kunde hænge sammen med Konens Madlyst, for aldrig saa han, at hun smagte en Bid, men alligevel holdt hun sig trind og velnæret. „Hun narrer mig vist," tænkte han, „hun tager nok en Taar, naar hun sier Mælken," og saa bad Manden Karlen hjælpe sig op paa Taget, for han vilde titte ned i Skorstenen, og se, hvad Konen tog sig for, naar hun siede Mælken.

Men da satte Karlen ind til Madmoderen. „Din Mand ligger paa Huset og kigger ned i Skorstenen," sagde han. Konen gjorde saa en svær Baal paa, og Røgen var lige ved at kvæle den arme Mand.

Saa gik der igen en Tid, og Konen hverken spiste eller drak, men Manden syntes, hun blev trindere og fyldigere end før. „Gud ved hvordan det gaar til, monstro hun ikke drikker Øl, naar hun gaar ned i Kælderen," tænkte han. Dermed gik han ned i Kælderen og slog Bunden ud af en tom Øltønde, krøb ned i den og sagde til Karlen, at han skulde slaa Bunden til igen. Ja, Karlen gjorde, som der var sagt, og saa gik han ind til sin Madmoder.

„Nu ligger Mikkel i Tønden i Kælderen," sagde Karlen. „Tønden i Kælderen!" sagde Rikke, „den skal jeg lige ned at slaa kogende Vand i, at den ikke skal blive sur."

Og saa satte hun ned i Kælderen og begyndte at hælde kogende Vand i Tønden. Mikkel gav sig til skrige, men Rikke hældte den ene Keddel i efter den anden.

Manden skreg værre og værre.

„Hvad er det dig, kære Mand?“ spurgte Konen.

„Ja, vel er det mig,“ raabte den arme Mikkel.

„Hvorfor er du da krøben ind i Tønden?“ spurgte Konen.

Men nu kunde Manden ikke en Gang svare, han kunde blot hyle og jamre sig, for han var helt skoldet, og da de fik ham op, var han mere død end levende, saa de maatte bære ham ind i Sengen.

Saa skulde Præst og Degn hentes, og medens Karlen kørte efter dem, begyndte Konen at bage Kager for at traktere Præst og Degn med.

Da Mikkel fik at se, hvorledes Nikke lavede den ene lækre Ting efter den anden, skreg han endnu værre, end da han blev skoldet.

„Alt hvad a har! Alt hvad a har!“

For nu troede han, at Præst og Degn vilde fortære alle de dejlige Kager, Nikke bagte.

Da nu Præst og Degn kom, blev Mikkel ved at raabe:

„Alt hvad a har! Alt hvad a har!“

„Hvad er det, din Mand siger?“ spurgte de.

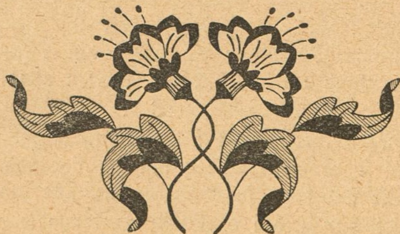
„Han siger,“ svarede Nikke, „at a skal arve alt, hvad han har, og det er da ogsaa rimeligt nok, da a er hans Kone.“

Hvad Mikkel der raaber paa, skal altsaa staa som hans sidste Vilje,“ sagde Præsten.

„Javist,“ svarede Nikke.

„Alt hvad a har! Alt hvad a har!“ hylede den gerrige Mikkel og saa døde han.

Nikke fik ham da begravet, og saa gik hun til Tings, og da baade Præst og Degn kunde vidne, at hendes Mands sidste Ord var, at hun skulde have alt, hvad han havde, saa fik hun det ogsaa, og da Aaret var omme, giftede Nikke sig med Karlen, og de to havde nu Gods og Penge i Overflødighed.

Gravøl.

En Beretning om indiske Begravelser.

Af Børge Janssen.

Præsten havde kastet Jord paa, og nu gik de fleste af Følget over til Kroen for at faa spændt for. Mange havde jo langt hjem, og medens Selen blev lagt paa Dyret, var det da ingen Skade til at tage en lille Opstrammer.

Nu havde hverken Skolelærer Madsen, Skibskaptajn Jørgen Peter Jørgensen, eller et Par af Byens andre gamle Skippere langt hjem, og heller ikke havde de noget Dyr, der skulde spændes for, men ikke destomindre drev de dog over mod Kroen.

Først lod Skolelæreren, som han slet ikke mærkede, at det gik til Kros, og da det ikke længere kunde skjules, sagde han noget om, at han nok maatte se at komme hjem.

„Sludder,“ sagde Jørgen Peter Jørgensen, og saa gik de ind paa Kroen.

Skolelærer Madsen lod, som han nødtvungent tog Plads ved Bordet, og han nippede ogsaa i Begyndelsen helt forsigtigt til Kaffepunschen.

„Klem bare paa,“ sagde Jørgen Peter, „det er godt ovenpaa al den Bedrøvelighed.“

„Bedrøvelighed,“ gentog Skolelæreren og lagde Ansigtet i de rigtige Folder, „ja, vissélig, Hr. Jørgensen, Døden er en streng Herre, men det er jo vort Haab, at da den afdøde var en —“

„Hædersmand,“ faldt Jørgen Peter ind, „Hædersmand helt igennem, ingen Rævestreger og Fiksfakserier og sikke et Sludderkatalog, der sad paa ham, og sikke Løgnehistorier han kunde —“

„Hr. Jørgensen, husk paa, at nu er han ikke mere —“

„Nej, det er rigtig — fire Punscher, Mie, det er min Omgang! —“

„Hr. Jørgensen,“ protesterede Skolelæreren, „skulle vi ikke lade af med dette Drikkeri, husk, vi kommer fra en Jordefærd, og en Jordefærd er jo altid en højtidelig og gribende Handling —“

„Hvad er 'en?“ raabte Jørgen Peter og satte Koppen fra sig, „saa skulde De bare se nogle Jordefærder, som han (pludselig alvorlig) — der gik væk — og jeg har været med til.“ —

Skolelæreren, der skrev Smaahistorier i illustrerede Blade og Almanaker, spidsede straks Øren, og da han tilmed nu var paa den

anden Kaffepunsch, glemte han alle Betænkeligheder og gav sig til at spørge Jørgen Peter ud.

Ja, han havde da faret sammen med (atter alvorlig) ham, der gik væk, og de havde baade været hos Stortyrken, hos Budha-Brahmisterne, og hvad de nu benævnes alle de her Hedenskaber.

„Se," sagde Jørgen Peter, „er det nu ikke kuriøsk, at vi saamænd begge to mange Gange havde været paa de samme Pladser derude, førend som det egentlig gik rigtig op for os, at der var noget saadan meget aparte at se. Førend som den Gang gik vi i Land, gloede lidt paa de her Abekatte, og naar vi saa var ked af det, saa gik vi ind paa en Beværtning, eller paa en af de her Missionskirker, som er oprettet til vildfarende Sømænd i fremmede Havnes Frelse.

Og saa kunde det jo hænde, at vi fik en lille en, og saa gik vi om Bord med den, sov den ud paa bedste Maade, og saa skulde vi gerne til Søs igen. Men saa var det, at vi fik en af de her Kunstmalere med hjemme fra, han kunde baade male Skilderier og skrive Historier, og vi sad og blev malet af saadan i forskelligartede Opstillinger med Pibe i Munden og uden Pibe i Munden, og vi maatte ogsaa fortælle ham Historier, og det kan nok være, at vi smurte ham nogle slemme Plastre, det var nu for Resten især (alvorlig, pegende mod Kirkegaarden) han, der gik væk. Naa, men det blev nu alt sammen skrevet op, og saa tegnede han Billeder til det, og saa blev det nok solgt som Bøger, og de skal være meget gode, efter hvad Folk siger, som har Forstand paa den Slags. — Naa, men det var det, jeg vilde have sagt, at det var kuriøsk, saa han Kunstmaleren kunde lukke vore Øjne op for det, som hidtil havde været skjult for os. For vi gik jo i Land med ham paa de forskellige Pladser, og vi viste ham jo saadan et og andet, af den Slags, man jo ikke har lært om i sin Børnelærdom — den ellers i Ære! — men saa var det, at han som Gengældelse oplukte vore Øjne.

En Dag saa siger han saadan til Eksempel; „hør", siger han, „skal vi ikke ud paa Kirkegaarden".

„Paa Kirkegaarden," genmæler jeg, „hvad Fanden skal vi der?"

„Se os om," siger han.

„Ah," siger jeg saadan mere alvorlig, „der ligger kanske en kær, der er gaaet væk?"

Han grinte af det og sagde, at han ikke havde nogen kære, der er gaaet væk hverken i Forindien eller Bagindien, i Honkong eller i Nagasaki. —

Saa holdt jeg ren Mund, og saa gik vi paa Kirkegaarden, og det siger jeg, det takker jeg ham Kunstmaleren for, for jeg har jo nok set en Del, men noget saa mærkværdigt har jeg dog aldrig været med

til. Der var Begravelse, det vil sige, man kan jo egentlig ikke saadan kalde det Begravelse, eftersom der ingen blev begravet. For det gik nemlig saadan til:

Ser I, der var, som jeg vil sige, ligesom her udenfor Kroen en Vej, og af den kom en hel Flok af de her gulbrune Rade dansende. Og de gjorde et Helvedes Spetakel, nogle af dem tudede i lange Trompeter ligesom Køer, der skal kælve, og nogle andre nogle peb i Fløjter, men de aller fleste hamrede paa Grydelaag og raabte Tjing—Tjang, og saa tog de hinanden om Livet og dansede og svandsede.

„Der maa have hændet dem noget meget glædeligt," sagde jeg.

„Ja," — sagde han Kontormanden.

„Kanske Barselgilde eller Bryllup," mente jeg, og saa svingede hele Kodiljen i det samme ind paa Kirkegaarden for at lave — Begravelse! For ser I der inde laa den afdøde allerede parat i Forvejen.

Saadan henne paa en lille Runddel var der lavet en Brændestabel eller Skafut og øverst op var der lagt en Mandsperson, uden Komplimenter, akkurat som han var nedkommet fra Naturens Haand. Først tænkte vi, hvad er dette her, er Manden levende, kanske er det saadan en Højtidelighed, som man har lært om i Bøgerne med Opofrelsen af levende Personer til Hedenskabens Guder, og jeg syntes ligefrem, det var ganske ubehageligt at overvære.

Men saa siger han Kunstmaleren, at Manden var død, og nu skulde han bare brændes bag efter, og dette kunde jo ikke genere ham, og saa kunde vi andre jo være lige glade.

Saa imidlertid er jo alle de her gale Musikanter kommet hen til Skafutet, hvor de gav sig til helt kuldret at hyle, skrige og danse omkring. Saa træder der en lille gul Abekat i en grøn Kasseking — jeg tænker det var Degnen — hen til Skafutet, og han sætter en Lunte til, og fut, siger jeg, ligesom et Fyrværkeri blussede det op om den afdøde. Og jo mere det blussede, desmere hylede og skreg de her gale Mennesker, og jeg vil sige, jeg har fulgt mange Lig og har set mange Ligfølger, men jeg har aldrig set nogen spille saadan Abekat.

Naa, men det skulde blive værre endnu, for ser I, nu var Flammerne jo naaet helt op til den afdøde, og saa lige med eet saa griber han Kunstmaleren mig i Armen og siger:

„Han er jo levende!"

„Hvem?"

„Han!"

Og spille mig, jeg siger, det saa' nederdrægtig ubehageligt ud!

For lige med et saa giver det et Knæk i den afdødes Liv, og han rejser sig op, knikser over og bliver siddende og glor lige paa os.

Han saa' farlig ud, tilrakket af Røg og Møj, og saa siger jeg til Kunstmaleren:

„Det la'r jeg ikke sidde paa mig, op med Knivene, vi skærer ham ned!“

„Sludder,“ sagde han, „han er alligevel død, det er bare ved Varmen, han gi'er sig.“

„Ja—a,“ sagde jeg og trak lidt paa det, for jeg var ikke helt sikker, men det var nu alligevel rigtig nok, men krympe sig og gi'e sig og nikke, det blev han ved med, og disse her sørgende efterladte, Ligfølget forstaar I, de kunde ikke faa nok af det, de syntes, det var farligt Sjov, og de grinte og slog sig paa Maven og paa Grydelaagene.

Naa, tilsidst kunde han den afdøde jo ikke længere, alt sammen blev det Flammer og Gnister, Skafutet braste sammen, og saa var Forestillingen forbi.

Se, det kunde jeg og (alvorlig pegende) han, der gik væk, jo takke Kunstmaleren for at vi fik set, og jeg ved ikke, det var jo ikke fordi, det var saa farlig hyggeligt eller højtideligt, men fra Dags Dato blev jeg helt tosset efter at rende rundt paa Kirkegaarde og se paa de her Tossestreger.

Nu som i Siam til Eksempel der gør de ikke saa mange Dikkedarer, de smider bare de afdøde i Floden, og saa sejler de gerne ned efter Havet, men inden de kommer saa langt, saa bliver det kanske Højvande, og saa sejler den afdøde tilbage igen. Saadan kan han blive ved mange Gange, og han kan jo være lige glad, men dem, der skal drikke af Vandet, og det skal de jo alle sammen, de maa tage mange smaa Kognakker i det for ikke at faa denne her bekendte Kolera.

Se, andre Steder, f. Eks. i Forindien har jeg bemærket, at de lægger Ligene op paa saadan nogle Træskafutter, og der lader de dem bare ligge til Ravnene og saadan noget andet Skab har ædt de afdøde. Og se i Kina der har de jo de her Kulier, saadan hvad vi kalder Sjovere og Lemmer, de lever saadan af, hvad de tilfældig kan faa fat paa, og det er ikke meget! En lille Gnalling Flæskesvær og en Bid Kreturindmad er noget af det lækreste, de ved, Ris faar de aldrig, men Tamp faar de mange af. De er saa godt som paa det nærmeste nagende nøgne, og de har ikke meget andet paa end en Pisk i Nakken, Hus og Hjem kender de ikke noget til, og det eneste Tag, de har over Hovedet, er Kineserhatten med den vældige Skygge. Se, naar de nu sætter sig hen og dør, hvad enten det nu kan være i en Gadedør, i en Rendestén, paa Landevejen, eller hvor det nu kan træffe sig, saa bliver de samlet op og kørt ud paa saadan en Slags Kirkegaard. Der ligger der muligvis allerede nogle Kammerater og venter paa ham, for Kulier-Ligene, forstaar I, de samles nemlig til Bunke her, Tøjet rives

af dem, det er jo et nemt Arbejde, for de har jo sjeldent noget paa, og en Kirkebetjent eller saadan en Fyr (her skelede Fortælleren til Skolelæreren) snitter lidt i de arme magre Djævle for at gøre dem mere appetitlige. Jo, for se, nu skal Kulierne nemlig ædes, og det bliver de ogsaa, for vilde Hunde og andre Hyæner de stiller nu til Fællesmaaltid, og paa et Par Dage gør de næsten rent Bord. Hvad der er levnet afbrændes to Gange om Ugen, Onsdag og Fredag eller ogsaa er det Tirsdag og Torsdag paa et Skafut mellem tolv og to —"

Længere kom han ikke, for Skolelæreren, der var blevet ganske bleg (seks Kaffepunscher!) rejste sig og sagde, at han vilde hjem, han vilde ikke høre mere paa al den Ugudelighed.

„Ugudelighed," gentog Jørgen Peter Jørgensen, „er det kanske min Skyld, at jeg har siddet her og holdt Ligpræken, var det kanske ikke Skolelæreren, der bemærkede, at Begravelserne altid var en højtidelig Handling, og det var det, jeg mistvivlede paa efter mine egenhændige Erfaringer — men nu vil vi ikke trættes og despetere, Skolelærer, vi vil mindes (pludselig alvorlig) han, der gik væk! Han, Kunstmaleren, havde ogsaa gjort ham helt tosset efter at rende paa Kirkegaarde, og nu — nu er han der — Mie, fire Punscher, det er min Omgang!"

Pengeseddelen.

Da James kom til Paris, var alt hvad han havde i Lommen 15 Louisdorer. Dem kunde han leve af et Par Maaneder, indtil han fandt noget Arbejde. Han foretrak imidlertid fra Begyndelsen af at hellige sig en elegant og vanskelig Løbebane, der udkræver megen Opfindsomhed og forskellige andre naturlige Gaver.

Ufortrødent gjorde han sig det til Opgave at leve paa andres Bekostning.

Han anskaffede sig en flot Rejsedragt, en tilsvarende smuk Rejsekuffert, rigelig prydet med Plakater fra de store Hoteller i Schweitz og ved Rivieraen, samt en god Slump Avispapir til at frembringe den nødvendige Vægtfylde.

Derpaa besteg han en Vogn og lod sig med samt sin Bagage bringe til et 1ste Klasses Hotel. Her lod han sig anvise en yderst elegant mindre Lejlighed, gav Tjenerpersonalet 30 Francs, af de halv-

treds han havde tilbage, i Drikkepenge og lod sig anmelde som Pensionær i Restauranten.

Hos den berømte Skrædder Duval lod han sig dernæst sy et Dusin forskellige Dragter — Diplomat, Jaquetter, „Smokings“, Kjoler, Sportsdragter til Cykling og Ridning, undersøgende omhyggeligt og udvælgende sig de bedste Stoffer og drøftende de forskellige Slags Snit med overlegen Kendermine.

For en Kendelse af 3 Francs udleverede en Postassistent ti Brevkort til vor James. Denne forsynede dem med sin Adresse med forskellig Haandskrift og lod dem ekspedere til sig paa Hotellet til forskellige Tider, paa hvilke han forsætligt ikke var hjemme. — Indtil hans Hjemkomst laa disse Postkort paa hans Skrivebord, prisgivne det betjenende Personales indiskrete Blikke. Nogle af Brevkortene lød som følger:

Med en forretningsmæssig, lidt stiv Haand:

„Højstærede Herr James!
Eftersom Lejeafgiften ikke er bleven rettidigt erlagt, forbliver De altsaa Herre over Slottet og alle dets Omgivelser med Besætning og alle Redskaber. — Vinaigret (Notar)“.

Og disse faa Ord i hastige men kongelige Pennestrøg:

„Min kære James!
Man ser Dem aldrig mere! Kom dog og spis Frokost!
Leopold (Belgiernes Konge).“

Med en fin, langstrakt Haandskrift:

„Hvilket yndigt Perlehalsbaand, min Elskede, du er altfor god!
Kom i Aften!
Fredegerede de Brunehault.“

o. s. v. o. s. v.

En Eftermiddag kom James forbi sin Skrædder og kiggede ind. — „Har De 1000 Francs i Kassen?“ spurgte han. „De skal faa dem igen Kl. 5, naar De vil spare mig Ulejligheden med at gaa i Banken.“

Dette er den Slags Ting som man ikke maa forlange af Folk med en svag Mave. — Den udmærkede Duvals Ansigt fik et grønligt Udseende, men han raisonerede dog som saa, at han havde nu een Gang lagt sig temmelig dybt ind med sin Regning paa tretusinde Francs. — At afslaa Laanet paa halvtredsindstyve Louisdorer vilde være ensbetydende med en Selvbekendelse af at have indladt sig paa en tvivlsom Forretning. — Og tvivlsomme Forretninger er yderst skadelige for Maven. Han foretrak uden Tøven at rykke ud med de 1000 Francs.

James kommer derefter forbi sit Hotel og spørger hos Bestyrerinden: „Har De Breve til mig, Frue?“ idet han med Ligegyldighed trækker sin Brevtaske frem og beder hende bytte sig disse 1000 Francs i Smaasedler og Guld. —

En halv Time senere dumper han ligesom tilfældigt ind hos sin Skjorteleverandør, og, efter en glimrende Kritik over de senest modtagne Flipper, bringer han atter nonchalent sin Brevtaske og en Haandfuld Guld for Lyset: „Aa, vær saa elskværdig at give mig en 1000-Francs-Seddel for alle disse Smaapenge, som fylde saa meget i Lommen.“ Skjortekræmmeren svarer med et betegnende Smil: „Der er vist ikke saa faa, som vilde ønske at være saa generede deraf som De.“

Et Øjeblik senere træder James ind hos sin Skomager, Odessa; nogle let henkastede Bemærkninger over Laklæderets Skrøbelighed og mekanisk kommer Brevtasken igen til Syne: „De har vel ikke 2 Sedler paa 500 i Stedet for denne paa 1000?“

Han viser sig paa sin Restaurant med en distræt Mine. — Kassererskeu veksler ham paa Forlangende de 2 500-Francs-Sedler med 10 paa hundrede. —

Kl. 4 $^{3}/_{4}$ vender han tilbage til Skrædderen og giver ham hans Penge tilbage. — Denne er ved at kvæles i sin Fryd og undskylder sig med skælvende Røst:

„De havde da ikke behøvet at have et saadant Hastværk. Jeg kunde jo altid have faaet det Par Skilling en anden Dag.“

James, som er uhyre tilfreds med at have styrket sin Kredit, føjer en lille „Ekstra“ til sit Aftensmaaltid i Form af en Flaske Champagne, som Kassererskeu glædesstraalende fører paa Regningen. —

„En Idyl."

Nu nyder I med Velbehag
den gyldne Frihed hver en Dag,
men senere en anden Sag
det bli'r for Jer og for Jer Bag.

Hvorfor han sørgede.

En gammel Udvandrer, som fra Amerika var kommen hjem til Sverige paa Besøg, traf en gammel Skolekammerat, med hvem han talte løst og fast om fordums Begivenheder og Bekendtskaber.

I Samtalens Løb kom den fremmede til at spørge om en Mand ved Navn Gustaf Jonsson.

„Ak, han er død for længe siden," svarede Vennen, „og jeg vil sørge over ham hele mit Liv."

„Stakkels Ven, jeg havde ingen Anelse om, at du var saa stærkt knyttet til ham."

„Nej, det var jeg just ikke; men Sagen er, ser du, at . . . jeg . . . giftede mig med hans Enke!"

Et nyttigt Stof.

Lidt om Glasset, dets Tilvirkning og Historie.

Der gives næppe mange Stoffer frembragte ved Kunst, der har faaet en mere almindelig og udstrakt Anvendelse end Glasset, tjenende den rige, som den fattige, Videnskaben saavel som Kunsten og det praktiske Liv. Uden det vilde sikkert ikke blot det daglige Velvære staa langt tilbage for hvad det nu gør, man tænke blot paa et enkelt Punkt som Glassets Anvendelse til Vinduesruder, men hvad der er langt betydningsfuldere, ogsaa flere Grene af Videnskaben havde maattet undvære et af sine uundværligste Hjælpemidler, eksempelvis kan her nævnes Glassets Anvendelse til Mikroskopet og Kikkerten.

Sagnet om de skibbrudne Føniciere, som kogte deres Mad paa Strandbredden og i Sandet fandt det stenhaarde vandklare Stof mellem Gløderne er sikkert almindelig kendt, maaske skyldes ogsaa Glassets Opfindelse en saadan Tilfældighed, de Bestanddele hvoraf det bestaar, nemlig Kali eller kiselsurt Natron og kulsur Kalk, kunde nok tale derfor. Selve Smeltningen af disse Dele foregaar i Glasovne, som i Tidens Løb er blevne meget fuldkommengjorte. Naar Glasmassen har naaet en Varmegrad paa 1200 Gr. Celsius er den tyndtflydende, dog afkøles den noget, førend Glaspusteren begynder sit Arbejde. Glasarbejderens vigtigste Værktøj er „Piben“, et ca. to Alen langt Jernrør med Mundstykke af Træ. Han samler paa Enden af dette Rør noget af den flydende Glasmasse og puster denne op til en Boble; det kommer nu an paa, om den Genstand, han skal lave, er fin eller simpel, er det f. Eks. kun en Ølflaske, sætter han Boblen ind i et flaskeformet Jernhylster, der er til at skille ad, og blæser nu Boblen op saa den slutter sig nøje til Formens Sider. Finere Ting udfordre en meget stor Færdighed, thi alt kommer næsten her an paa de Bevægelser og Svingninger, Pusteren udfører med Glasmassen, som ogsaa gentagne Gange maa føres ind i Ovnen for ikke at stivne. Ved Hjælp af disse Bevægelser og en Saks og en Tang kan han i meget kort Tid danne smukke og yderst nøjagtige Genstande. Ogsaa Vinduesglas frembringes ved Pustning, hvilket man ikke skulde tro, naar man ser de store flade Glasskiver. Her pustes Glasboblen til en Cylinder med lige Sider, det øverste og nederste afklippes, Cylinderen klippes igennem paa langs og bringes saa ind i en Strækkeovn, hvor den antager den bekendte flade Form. Spejlglas, saaledes som det anvendes meget i vor Tid til store Butiksruder, fremstilles ved, at man fra Diglen hælder den glødende aldeles

rene Glasmasse ud paa Støbeborde; medens Massen endnu er flydende stryges det overflødige af den væk, saa at den bliver lige tyk overalt. Glaspladen sættes saa ind i en Køleovn, hvor Afkølingen varer ca. 1 Uge, derpaa slibes den, indtil den kun er halvt saa tyk som oprindelig.

I Forbindelse med Glaspustning staar en Mængde andre Grene af Glasindustrien, saaledes Glasspinding, hvorved man kan fremstille Glasrør af yderst forskellig Tykkelse og Glastraade saa fine som Spindelvæv. Arbejdet her udføres altid af to, hvoraf den ene har Piben med Glasmassen, denne befæstes derpaa til den anden Arbejders Pibe, og Glasrøret fremstilles saa ved, at Pusterne fjerne sig fra hinanden, saa at den sejge Glasmasse bliver tyndere og tyndere. Glasspinding af Stænger og Traade udføres ved Hjælp af store Hjul, der sættes i hurtig Bevægelse.

Endnu kunde omtales Hærdning, Slibning, Farvning, Glasmaleri og Glasmosaik, men dette vil føre os for vidt; kun skal til Slutning Glasindustriens Historie udvikles i al Korthed. At den gaar meget langt tilbage i Tiden, er sikkert, man har saaledes fundet Afbildninger i Egypten af Glaspustere, stammende fra det attende Aarhundrede før Kristus; det ægyptiske Glas anvendtes navnlig til Smykker og var meget dyrt. Senere lærte Romerne dem Kunsten af; allerede paa de romerske Kejseres Tid brugtes Glas til Vinduer. Efter Folkevandringen glemtes Kunsten, men udvikledes dog atter lidt efter lidt, navnlig Venedig stod meget højt paa dette Omraade. Arbejdernes Dygtighed var saa stor navnlig i 16de og 17de Aarhundrede, at Glassager fra hin Tid nu ere næsten ubetalelige. Her til Danmark blev en Glaspuster udkaldt af Frederik II., før den Tid blev alle Glassager indførte.

Et mærkeligt Dyr og en mærkelig Sygdom.

Enhver, der kender lidt til Musik, kender sikkert ogsaa Navnet paa en egen Art Musikstykker, Taranteller, Melodier af en egen livlig Art, hvor Tonerne snart hvirvler hurtig af Sted, snart er dæmpede og langsomme, snart bruser vildt og kraftig. Maaske kan et Par Bemærkninger om Navnet og Oprindelsen til disse Musikstykker interessere, thi de skyldes i Virkeligheden et saa mærkeligt Udslag af Menneskenes Overtro, som man kun sjeldent lærer at kende.

I Syditalien, Apulien, lever en stor Edderkopart, som af Indbyggerne kaldes Tarantel, den hører til Jagtedderkopperne og spinder ikke noget Spind for at fange sine Ofre. Dens Bolig bestaar af et dybt Rør, som den borer i den haarde Jord, i dette tilbringer den hele Dagen, medens den om Natten gaar paa Jagt efter større Insekter som Græshopper o. l. Den er udstyret med kraftige Giftkroge, hvormed den i et Øjeblik lammer sit Bytte, saa at den kan slæbe det til Hulen og fortære det. Tarantellen er mørkfarvet paa Ryggen, medens Bugen er sort, rød eller gul. Befolkningen nærer en ligefrem Rædsel for Dyret, hvis Bid den mener er yderst farligt, skønt dette i Virkeligheden ikke er Tilfældet.

For ca. 500 Aar siden var det, at Tarantelgalskaben opstod. Der fortaltes om Folk, Hyrder og Landarbejdere, som havde sovet under aaben Himmel, og som var blevne bidte af Tarantellen. Giften ytrede sig næsten øjeblikkelig, den syge blev bevidstløs eller led af en forfærdelig Angst i Forbindelse med Smerter over hele Legemet. Masser af Mennesker blev angrebne, men da viste der sig et lige saa virksomt som mærkeligt Lægemiddel, nemlig Musik. Saasnart den syge hørte en vis bestemt Melodi, rejste han sig, selv om han var halvdød og begyndte at danse. Dansen fortsattes saa, lige til han ikke kunde røre sig længere, men lang Tid, ofte flere Dage, kunde forløbe, inden dette Tidspunkt var naaet og det, selv om den angrebne var meget afkræftet. De, der var bidte, forsikrede, at Musikken voldte dem Lindring, saa snart den hørte op, blev Smerterne atter voldsomme. Det gjaldt altsaa om, at Spillemændene ikke standsede et Øjeblik, derfor var der flere Hold af saadanne, som afløste hverandre.

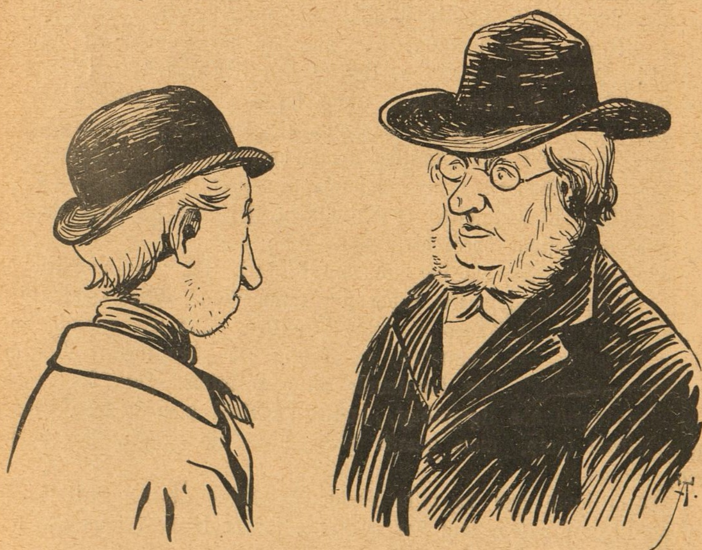
Epidemien greb om sig med Lynets Fart, der var snart ikke den By i hele Apulien, som ikke havde sine tarantelbidte. Saa maatte Kommunerne tage sig af Sagen og betale Musikken. Det var navnlig nogle enkelte Melodier, der benyttedes, en af dem hed „den tyrkiske Marsch", en anden „Kæden", den langsomste af dem kaldtes „den bovlamme". Det var ingenlunde ligegyldigt, hvilken Melodi man spillede, kun en enkelt bestemt hjalp, man maatte derfor prøve sig frem mellem de forskellige.

Naturligvis gav de vilde Danse Anledning til mange Udskejelser, mange Mennesker lod, som var de bidte, for at kunne deltage i de vilde Danse. Ogsaa visse Farver var meget yndede, navnlig den røde. Sygdommen rasede gennem flere Aarhundreder, ja, er end ikke ophørt endnu, idet man stadig har sat den i Forbindelse med Edderkoppens Gift.

Det var navnlig de lavere Klasser, der blev angrebne, dog gik heller ikke de velstaaende fri; ogsaa Gejstligheden, Præster, Munke og Nonner maatte danse.

Hvert Aar paa bestemt Tid, vendte Anfaldene tilbage, og det besynderlige Lægemiddel maatte da atter anvendes, thi det gjaldt om at bringe den syge til at svede, for at noget af „den sejge Gift“, som havde holdt sig i Ro Vinteren over, men var bleven flydende og virksom i Sommervarmen, kunde drives ud.

At man her staar overfor et interressant sjæleligt Fænomen er øjensynligt, thi Forskere har klart eftervist, at det ikke er Tarantellens Gift, der foraarsager Anfaldene, men at disse bestaa i almindelig Sumpfeber, foraarsaget af de uheldige Jordbunds- og Vejrforhold i hine Egne. At en væsentlig Del er Selvbedrag er derfor let at se, men mærkeligt er det dog, at et saadant Selvbedrag kan virke smittende i hele Landsdele gennem flere Aarhundreder.

Grund til at glæde sig.

Præsten: „Men hvor kan det være, Per Jensen, at De kan sige, at De altid er glad, naar Søndagen kommer? Endnu mindes jeg ikke, at have set Dem inden for Kirkens Døre.“

„Nej, men Kællingen gaar, Hr. Pastor.“